

RWS BEDRIJFSVERTROUWELIJK

RAAMOVEREENKOMST VERNIEUWINGSOPGAVE

Met één Opdrachtnemer

Voor Portfolio: "Vernieuwen bediening en besturing Maasobjecten", onderdeel van de opgave MB2.0 | met zaaknummer: 31121609

Datum 2 februari 2026
Versie 1.0
Status Definitief

Colofon

Model 22 januari 2026

Uitgegeven door

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Rijkswaterstaat Programma's, Projecten en onderhoud
Postbus 2232
3500 GE Utrecht

Datum

2 februari 2026

Status

Definitief

Versienummer

1.0

Versiebeheer

0.2 24-10-2025

Versie t.b.v. baseline 2 Aanbestedingsdossier MB2.0

0.3 23-11-2025

Versie t.b.v. baseline 3 Aanbestedingsdossier MB2.0

1.0 02-02-2026

Definitief t.b.v. publicatie

Inhoud

Raamovereenkomst Vernieuwingsopgave	1
1	ALGEMENE BEPALINGEN 7
1.1.	Definities 7
1.2.	Reikwijdte Raamovereenkomst 7
1.3.	Inwerkingtreding en duur 8
1.4.	Contractdocumenten en rangorde 8
1.5.	Nadere overeenkomsten 9
2	INTERACTIE TUSSEN PARTIJEN 11
2.1.	Interactie tussen Partijen 11
2.2.	Voortgangsoverleg Nadere overeenkomsten 11
2.3.	Uitwisseling informatie 12
3	VERPLICHTINGEN PARTIJEN 13
3.1.	Verplichtingen Opdrachtgever 13
3.2.	Verplichtingen Opdrachtnemer 13
3.3.	Aanwijzingsbevoegdheid 16
3.4.	Inzet Zelfstandige Hulpverleners 17
3.5.	Uitvoering in Combinatie 18
4	PORTFOLIOMANAGEMENT 19
4.1.	Doel en duur van het Portfoliomanagement 19
4.2.	Werkzaamheden Portfoliomanagement 19
5	DOORGRONDINGSFASE 20
5.1.	Doel en Duur Doorgrondingsfase 20
5.2.	Werkzaamheden Doorgrondingsfase 20
5.3.	Dossier Doorgrondingsfase 20
5.4.	Voortgangsbesluit Doorgrondingsfase 22
6	ONTWERPFASE 23
6.1.	Doel en Duur Ontwerpfase 23
6.2.	Werkzaamheden Ontwerpfase 23
6.3.	Dossier Ontwerpfase en Aanbieding Prijs Uitvoeringsfase 23
6.4.	Voortgangsbesluit Ontwerpfase 25
7	UITVOERINGSFASE 26
7.1.	Doel en duur Uitvoeringsfase 26
7.2.	Werkzaamheden Uitvoeringsfase 26
7.3.	Constateren van verschillen tijdens uitvoering 27
7.4.	Keuren en testen 27
7.5.	Ingebruikneming en opleveren 28
8	KWALITEITSMANAGEMENT EN DUURZAAMHEID 30
8.1.	Portfoliomanagementsysteem 30
8.2.	Objectplan 30
8.3.	Verifiëren en aantonen van de kwaliteit 31
8.4.	Inschakelen van een Technical Inspection Service (TIS) door Opdrachtgever 32

8.5. Duurzaamheid 32

9 PLANNINGSMANAGEMENT 33

- 9.1. Algemene planningseisen 33
- 9.2. Portfolioplanning 34
- 9.3. Objectplanning 35
- 9.4. Portfolio-onderhoudsplanning 35

10 RISICO'S en VEILIGHEID 36

- 10.1. Risicomanagement 36
- 10.2. Integrale veiligheid 36
- 10.3. Constructieve veiligheid 39
- 10.4. Waterveiligheid 40
- 10.5. Machineveiligheid 40

11 PRIJSVORMING EN PRIJSMECHANISMEN 41

- 11.1. Doelstelling 41
- 11.2. Prijsmechanismen 41
- 11.3. Uitgangspunten prijsvorming 41
- 11.4. Indexeringsregeling 46

12 BETALING 47

- 12.1. Algemeen 47
- 12.2. Gevolgen tekortkoming 48

13 ACCEPTEREN, AFWIJKINGEN, WIJZIGINGEN EN KOSTENVERGOEDING 50

- 13.1. Acceptatie 50
- 13.2. Afwijkingen 51
- 13.3. Wijzigingen 51
- 13.4. Kostenvergoeding en termijnverlenging 52

14 RANDVOORWAARDEN OMGEVING EN VERGUNNINGEN 53

- 14.1. Verkrijgen Vergunningen 53
- 14.2. Naleving coördinatieverplichting 53
- 14.3. Omgaan met flora en fauna 54

15 COMMUNICATIE DERDEN 55

- 15.1. Reclame 55
- 15.2. Publieks- en bouwcommunicatie 55
- 15.3. Plaatsen van bouwboarden 56
- 15.4. Organiseren van evenementen 56
- 15.5. Woordvoering, publicaties en reclame-uitingen 57
- 15.6. Afhandelen klachten van derden 57

16 AANSPRAKELIJKHEID 58

- 16.1. Herstel van Gebreken voor Oplevering 58
- 16.2. Herstel van Gebreken na Oplevering 58
- 16.3. Ontwerpverantwoordelijkheid 59
- 16.4. Verantwoordelijkheid directielevering 59
- 16.5. Schade aan het Object 59
- 16.6. Verplichting tot vergoeding van schade 60
- 16.7. Bankgarantie 61

17 IN GEBREKE BLIJVEN 62

- 17.1. In gebreke blijven Opdrachtnemer 62
- 17.2. Tekortkoming Opdrachtgever 62

18 VROEGTIJDIGE BEEINDIGING DOOR OPDRACHTGEVER 64

- 18.1. Opzegging Raamovereenkomst 64
- 18.2. Opzegging Nadere overeenkomst 64
- 18.3. Ontbinding 66
- 18.4. Geen overeenstemming Prijs Uitvoeringsfase 66
- 18.5. Overnemen Werk en overdracht informatie 67
- 18.6. Treffen passende maatregelen 67

19 INTELLECTUELE EIGENDOMSRECHTEN 68

- 19.1. Intellectuele eigendomsrechten 68
- 19.2. Intellectuele eigendomsrechten IA 68

20 SLOTBEPALINGEN 70

- 20.1. Toepasselijk recht 70
- 20.2. Vertrouwelijkheid en geheimhouding 70
- 20.3. Geschillenregeling 70
- 20.4. Vastleggen van de toestand 71
- 20.5. Overdracht rechten en verplichtingen 71
- 20.6. Escrow 71
- 20.7. Afdwingbare bepalingen 71
- 20.8. Precontractuele afspraken en algemene voorwaarden 72
- 20.9. Voortdurende bepalingen 72
- 20.10. Afstand doen van recht op nakoming 72
- 20.11. Nietigheid en Vernietigbaarheid 72

Bijlagen 74

PARTIJEN:

DE STAAT DER NEDERLANDEN, waarvan de zetel is gevestigd te 's-Gravenhage, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, vertegenwoordigd door de Directeur-Generaal van Rijkswaterstaat, [vertegenwoordiger] ("**Opdrachtgever**");

[**OPDRACHTNEMER**], een [rechtsvorm] naar Nederlands recht, gevestigd te [statutaire zetel] en kantoorhoudende te ([postcode]) [plaats], [straatnaam en nummer], ingeschreven in het Handelsregister onder nummer [...] ("**Opdrachtnemer**").

Overwegende:

- a. Dat door veroudering en intensiever gebruik een aanzienlijk deel van de infrastructuur van Rijkswaterstaat aan het einde van de technische levensduur is.
- b. Dat Opdrachtgever met de vernieuwingsopgave beoogt de infrastructuurnetwerken op een betaalbare manier, veilig, leefbaar en bereikbaar te houden.
- c. Dat Opdrachtgever het Portfolio beschreven in Bijlage 3 laat Vernieuwen door Opdrachtnemer, waarbij invulling wordt gegeven aan de opgenomen Portfoliodoelstellingen
- d. Dat Opdrachtgever en Opdrachtnemer erkennen dat deze aanpak een intensieve samenwerking vraagt waarbij de kwaliteit van de in te zetten mensen belangrijk is om het Portfolio succesvol te vernieuwen.

Komen het volgende overeen:

1 ALGEMENE BEPALINGEN

1.1. Definities

- 1.1.1. Woorden en uitdrukkingen in deze Overeenkomst die met een hoofdletter beginnen hebben de betekenis zoals opgenomen in Bijlage 1 (*Definities*).
- 1.1.2. Woorden die met een hoofdletter beginnen, bijvoorbeeld namen en documenten, die niet opgenomen zijn in Bijlage 1 (*Definities*) hebben geen gedefinieerde betekenis.
- 1.1.3. De in Bijlage 1 (*Definities*) opgenomen woorden en uitdrukkingen kunnen zonder verlies van hun betekenis worden gebruikt in meervoud of enkelvoud.
- 1.1.4. In deze Overeenkomst wordt met dag bedoeld kalenderdag. Als er sprake is van werkdagen, dan wordt dit expliciet vermeld.
- 1.1.5. Alle bedragen opgenomen in deze Overeenkomst zijn exclusief BTW. Als er sprake is van een bedrag inclusief BTW, dan wordt dit expliciet vermeld.

1.2. Reikwijdte Raamovereenkomst

- 1.2.1. Deze Raamovereenkomst beoogt een langdurige en effectieve samenwerking tussen Partijen te regelen en bepaalt de kaders waarbinnen:
  - a. Opdrachtgever een Opdracht kan verstrekken aan Opdrachtnemer voor het Portfoliomanagement en de benodigde aanvullende Werkzaamheden;
  - b. Opdrachtgever een Opdracht kan verstrekken aan Opdrachtnemer voor het Vernieuwen van een Object; en
  - c. Opdrachtgever een Opdracht kan verstrekken aan Opdrachtnemer voor het uitvoeren van Onderhoud.
- 1.2.2. De in Artikel 1.2.1 genoemde opdrachten komen tot stand op de datum van ondertekening door beide Partijen.
- 1.2.3. Partijen geven bij het uitvoeren van deze Overeenkomst invulling aan de Portfoliодоelstellingen, zoals opgenomen in Bijlage 3 (*Overzicht Portfolio*). Binnen een Nadere overeenkomst leren en evalueren Partijen en benutten zij de resultaten daarvan voor opvolgende Objecten. Daarbij wordt het aantal Wijzigingen zoveel mogelijk beperkt.
- 1.2.4. De omvang van deze Raamovereenkomst is bepaald in Bijlage 3 (*Overzicht Portfolio*).
- 1.2.5. In Bijlage 3 (*Overzicht Portfolio*) zijn de Objecten beschreven die onderdeel zijn van het Portfolio en waaraan in het kader van het Vernieuwen van de bediening en besturing van het systeem Maasobjecten Werkzaamheden worden verricht. De maximale waarde van deze Raamovereenkomst wordt bepaald door:
  - 17 nautische complexen;
  - Bediencentrale Maasbracht (BCM) incl. Fallback bediencentrale.

In aanvulling op bovenstaande het uitvoeren van de noodzakelijke Werkzaamheden langs de vaarweg aan onder andere bebording, verlichting en seinen ten behoeve van een integraal werkend systeem.

- 1.2.6. Opdrachtgever heeft de intentie om de Vernieuwing van de in Bijlage 3 (*Overzicht Portfolio*) opgenomen Objecten aan Opdrachtnemer op te dragen, met inachtneming van de volgorde zoals bepaald in de meest actuele versie van de Portfolioplanning. Opdrachtgever behoudt zich het recht voor de Vernieuwing van Objecten uit de scope van de Raamovereenkomst te halen – en desgewenst aan een derde op te dragen – als:
- a. Gedurende het uitvoeren van een Nadere overeenkomst Object door Opdrachtgever geen Voortgangscertificaat wordt verstrekt voor de volgende Fase; of
  - b. De looptijd van de Raamovereenkomst is verstreken; of
  - c. Het budget van Opdrachtgever niet toereikend is om de Vernieuwing van een Object op te dragen of het Portfolio te doen Vernieuwen; of
  - d. De totale maximale aansprakelijkheid van Opdrachtnemer tegenover Opdrachtgever tot vergoeding van schade uit hoofde van de Raamovereenkomst en alle daaruit voortkomende Nadere overeenkomsten tezamen, als bedoeld in Artikel 16.6.4 is bereikt.
- 1.2.7. Deze Raamovereenkomst garandeert geen minimum omvang of omzet.
- 1.2.8. Voor Nadere overeenkomsten Object, opgedragen onder deze Raamovereenkomst, geldt dat de ontwerpverantwoordelijkheid na Acceptatie van het Dossier Ontwerpfase niet overgaat op Opdrachtgever. Indien de ontwerpverantwoordelijkheid overgaat op Opdrachtgever zijn de bepalingen in Artikel 16.3 van toepassing.

1.3. Inwerkingtreding en duur

- 1.3.1. Deze Raamovereenkomst treedt, ongeacht de datum van ondertekening, in werking op de datum waarop Opdrachtgever de opdracht schriftelijk aan Opdrachtnemer heeft verleend.
- 1.3.2. Deze Raamovereenkomst eindigt 10 jaar nadat deze Raamovereenkomst in werking is getreden, zoals bedoeld in Artikel 1.3.1.

1.4. Contractdocumenten en rangorde

- 1.4.1. De volgende contractdocumenten omschrijven, in onderlinge samenhang, de rechten en verplichtingen die voor Partijen uit de Raamovereenkomst voortvloeien:
- a. De bepalingen van deze Raamovereenkomst;
  - b. Bijlage 1: Definities;
  - c. Bijlage 2: (Model) Nadere overeenkomst:
    - Bijlage 2a: Model Nadere overeenkomst Portfoliomanagement;
    - Bijlage 2b: Model Nadere overeenkomst Object; en
    - Bijlage 2c: Model Nadere overeenkomst Onderhoud.
  - d. Bijlage 3: Overzicht Portfolio;
  - e. Bijlage 4: Indexeringsregeling;

- f. Bijlage 5: Protocol berekenen en aantonen MKI waarde;
- g. Bijlage 6: Cybersecurity;
- h. Bijlage 7: Model Wijzigingen;
- i. Bijlage 8: Model Bankgarantie;
- j. Bijlage 9: Model Termijnstaat;
- k. Bijlage 10: Model Voortgangscertificaat;
- l. Bijlage 11: Prijzenboek;
- m. Bijlage 12: Staat van Ontleding;
- n. Bijlage 13: Kwalitatieve Documenten Inschrijving;
- o. Bijlage 14: Toelichting in de Nota's van inlichtingen;
- p. Bijlage 15: Rijkswaterstaat Brede Afspraak Maatschappelijk Verantwoord Inkopen;
- q. Bijlage 16: Aanvullende eigen verklaring inzake Russische partijen;
- r. Bijlage 17: Escrow-overeenkomst
- s. Bijlage 18: De Documenten, die door Opdrachtgever zijn geaccepteerd.

1.4.2. In geval van onderlinge tegenstrijdigheid tussen de contractdocumenten, geldt de rangorde zoals hieronder bepaald, waarbij een eerdergenoemd contractdocument voor een later genoemd contractdocument gaat, tenzij in een later genoemd contractdocument door Opdrachtgever een hogere kwaliteit is gevraagd of door Opdrachtnemer een hogere kwaliteit is aangeboden en wat door Opdrachtgever is aanvaard, dan gaat dat onderdeel van het later genoemde contractdocument voor.

- 1. De bepalingen van deze Raamovereenkomst;
- 2. Gesloten Nadere overeenkomsten.
- 3. Staat van Ontleding;
- 4. Prijzenboek;
- 5. Kwalitatieve documenten Inschrijving;
- 6. Indexeringsregeling;
- 7. Overige Bijlagen bij deze Raamovereenkomst; genoemd in Artikel 1.4.1, maar niet apart benoemd in dit Artikel;
- 8. Toelichting in de Nota's van inlichtingen;
- 9. De Documenten als bedoeld in Bijlage 1, die door Opdrachtgever zijn geaccepteerd.

1.5. Nadere overeenkomsten

1.5.1. Op grond van deze Raamovereenkomst kan Opdrachtgever aan Opdrachtnemer de volgende Nadere overeenkomsten opdragen:

- a. Een Nadere overeenkomst Portfoliomanagement;
- b. Nadere overeenkomsten Object;
- c. Een Nadere overeenkomst Onderhoud.

1.5.2. Een Nadere overeenkomst wordt gesloten volgens het toepasselijke model, bijgevoegd in Bijlage 2 (*Model Nadere overeenkomsten*).

1.5.3. De bepalingen van deze Raamovereenkomst, inclusief de daarbij behorende Bijlagen, zijn, voor zover relevant, ook van toepassing op alle Nadere overeenkomsten die op basis van deze Raamovereenkomst worden gesloten, tenzij en voor zover in een

Nadere overeenkomst uitdrukkelijk schriftelijk van deze Raamovereenkomst wordt afgeweken. Op een Nadere overeenkomst, die na de einddatum van de Raamovereenkomst nog niet is afgerond, blijven de voorwaarden uit deze Raamovereenkomst onverkort van toepassing.

- 1.5.4. De Nadere overeenkomst Portfoliomanagement wordt spoedig na het opdragen van deze Raamovereenkomst door Opdrachtgever opgedragen aan Opdrachtnemer.
- 1.5.5. Een Nadere overeenkomst Object kan gedurende de looptijd van deze Raamovereenkomst door Opdrachtgever aan Opdrachtnemer worden opgedragen. Een Nadere overeenkomst Object wordt in drie Fasen uitgevoerd, te weten een Doorgrondingsfase, een Ontwerpfase en een Uitvoeringsfase.
- 1.5.6. De Nadere overeenkomst Onderhoud wordt spoedig na het opdragen van deze Raamovereenkomst door Opdrachtgever aan Opdrachtnemer opgedragen. De eisen die aan de Onderhoudswerkzaamheden worden gesteld zijn in opgenomen in de Vraagspecificatie bij de Nadere overeenkomst Onderhoud.
- 1.5.7. Op grond van artikel 2.6 van de Nadere overeenkomst Onderhoud kan het oplossen van Calamiteiten, die zich voordoen gedurende de looptijd van de Nadere overeenkomst Onderhoud, worden opgedragen aan Opdrachtnemer.

2 INTERACTIE TUSSEN PARTIJEN

2.1. Interactie tussen Partijen

- 2.1.1. Partijen wijzen schriftelijk een gemachtigde en een vervanger aan die bevoegd zijn om de Partij te vertegenwoordigen en stellen elkaar direct schriftelijk in kennis bij enige verandering hiervan.
- 2.1.2. Partijen dragen bij aan een effectieve informatie-uitwisseling, zodanig dat beide Partijen juist en tijdig zijn geïnformeerd en de samenwerking wordt gestimuleerd.
- 2.1.3. Partijen informeren elkaar proactief in het geval omstandigheden bekend worden die redelijkerwijs aan het bereiken van de Portfoliodoelstellingen in de weg kunnen staan, daaronder begrepen feiten en omstandigheden die van invloed zouden kunnen zijn op de uitvoering van de Nadere overeenkomsten.
- 2.1.4. Partijen verlenen elkaar alle medewerking die redelijkerwijs van hen kan worden gevraagd om hun verplichtingen uit deze Overeenkomst na te kunnen komen en zij hinderen of vertragen elkaar niet onnodig bij de behoorlijke uitvoering van hun verplichtingen.
- 2.1.5. Partijen stellen elk een Kernteam samen van personen die het management van het Portfolio en de Nadere overeenkomsten uitvoeren. Partijen spannen zich in wijzigingen in hun Kernteam te voorkomen om de continuïteit binnen de teams te borgen.
- 2.1.6. Partijen zorgen ervoor dat ze, binnen een zo kort mogelijke overgangsperiode, de taken en verantwoordelijkheden van een vertrekkend Kernteamlid op een gecontroleerde, gepaste en doeltreffende manier overdragen aan het opvolgende Kernteamlid, zodat een wijziging van het Kernteamlid geen nadelig effect heeft op de prestaties van de betreffende Partij.

2.2. Voortgangsoverleg Nadere overeenkomsten

- 2.2.1. Partijen houden vierwekelijks, of zoveel vaker als door een Partij wordt verzocht, een Voortgangsoverleg. Hierbij zijn in ieder geval de vertegenwoordiger van Opdrachtgever en de vertegenwoordiger van Opdrachtnemer aanwezig, en ook de daarvoor uit te nodigen derden.
- 2.2.2. Tot twee werkdagen voorafgaand aan een Voortgangsoverleg kan een Partij geannoteerde agendapunten inbrengen. Bij elk Voortgangsoverleg bespreken Partijen in ieder geval:
  - a. De voortgang van de lopende Nadere overeenkomsten;
  - b. (Dreigende) gebeurtenissen of omstandigheden die een nadelige invloed (kunnen) hebben op kosten, planning, kwaliteit, veiligheid en efficiënte inzet van personeel, en daarmee op de uitvoering van lopende Nadere overeenkomsten en/of het Portfolio als geheel, en

- c. De potentiële maatregelen die (kunnen) worden genomen, om de nadelige invloed (daaronder begrepen tijds- en kostenconsequenties) van dergelijke gebeurtenissen of omstandigheden te voorkomen dan wel te mitigeren.

- 2.2.3. Opdrachtgever zorgt voor de vergaderlocatie, de agenda en stelt de notulen van het Voortgangsoverleg op en verstrekt deze zo spoedig mogelijk na afloop van het Voortgangsoverleg aan Opdrachtnemer. Als Opdrachtnemer het niet eens is met de inhoud van de notulen, wordt aan de notulen een aantekening toegevoegd waaruit blijkt tegen welke delen en om welke reden Opdrachtnemer bezwaar heeft. Partijen stellen de notulen, inclusief de eventuele aantekening van Opdrachtnemer, in het eerstvolgende Voortgangsoverleg vast.

2.3. Uitwisseling informatie

- 2.3.1. De voertaal bij de uitvoering van deze Overeenkomst, zowel in woord als geschrift, is de Nederlandse.
- 2.3.2. Voor uitwisseling van informatie, verslagen, Documenten, de Acceptatie van Documenten of de weigering daarvan, maken Partijen, gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst en Nadere overeenkomsten gebruik van VISI.
- 2.3.3. Opdrachtgever stelt het VISI-raamwerk, waarin de digitale communicatie-afspraken tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer zijn vastgelegd, zo spoedig mogelijk na het opdragen van de Raamovereenkomst ter beschikking aan Opdrachtnemer.
- 2.3.4. Opdrachtnemer zorgt voor de (technische) omgeving van zijn deel van VISI, waarbij de gebruikte software beschikt over een certificaat waarmee de VISI-comptabiliteit wordt aangetoond.
- 2.3.5. Partijen stellen in aanvulling op VISI een specifiek e-mailadres ter beschikking ten behoeve van aanvullende formele communicatie. Aan op andere wijze gedane mededelingen dan beschreven in dit Artikel kunnen geen rechten worden ontleend.

3 VERPLICHTINGEN PARTIJEN

3.1. Verplichtingen Opdrachtgever

- 3.1.1. Opdrachtgever zorgt dat Opdrachtnemer tijdig kan beschikken over:
- a. Een Opdracht voor een Nadere overeenkomst Object;
  - b. Een Vraagspecificatie voor een op te dragen Nadere overeenkomst Object;
  - c. Een Dossier Informatie Opdrachtgever voor een op te dragen Nadere overeenkomst Object;
  - d. Toegang tot het Object waar de Werkzaamheden plaatsvinden;
  - e. Voortgangscertificaten voor zover Opdrachtgever tot de afgifte daarvan besluit;
  - f. Voor de uitvoering van een op te dragen Nader overeenkomst Object en/of Nadere overeenkomst Onderhoud benodigde Vergunningen die Opdrachtgever op grond van deze Nadere overeenkomsten moet verstrekken; en
  - g. Directieleveringen, voor zover deze onderdeel zijn van de Nadere overeenkomst.
- 3.1.2. Opdrachtgever informeert Opdrachtnemer tijdig over de stand van de voorbereiding van nog op te dragen Nadere overeenkomsten Object, zodat het volume aan opdrachten onder deze Raamovereenkomst transparant en voorspelbaar wordt.
- 3.1.3. Bij het uitoefenen van de bevoegdheid in Artikel 3.2.10 mag Opdrachtgever de Werkzaamheden van Opdrachtnemer niet belemmeren en houdt Opdrachtgever zich aan de veiligheidseisen van Opdrachtnemer.
- 3.1.4. Opdrachtgever doet alle betalingen die hij op grond van een Nadere overeenkomst aan Opdrachtnemer verschuldigd is.

3.2. Verplichtingen Opdrachtnemer

- 3.2.1. Opdrachtnemer verricht de Werkzaamheden dusdanig dat het Werk op de Datum van Oplevering voldoet aan de uit de Overeenkomst voortvloeiende eisen. Indien er sprake is van een deeloplevering dan gelden de eisen die zijn gesteld aan de Oplevering voor dat specifiek deel. Deelopleveringen zijn opgenomen in de Nadere overeenkomst Object.
- 3.2.2. Opdrachtnemer komt zijn verplichtingen op grond van de Overeenkomst na met inachtneming van wat overigens door de wet, de redelijkheid en billijkheid of het gebruik wordt gevorderd. Opdrachtnemer verricht ook de Werkzaamheden die niet expliciet zijn beschreven in de Overeenkomst maar die in alle redelijkheid wel nodig zijn om zijn verplichtingen na te komen.
- 3.2.3. Opdrachtnemer stelt voor de uitvoering van deze Overeenkomst verschillende sleutelfunctionarissen aan, zoals benoemd in bijlage A (*Sleutelfunctionarissen*) bij de Nadere overeenkomst Portfoliomanagement en legt deze ter Acceptatie voor aan Opdrachtgever. Opdrachtnemer zorgt ervoor dat de sleutelfunctionarissen gedurende de looptijd van de Overeenkomst hun rol op een adequate en effectieve wijze vervullen. Daarnaast:

- a. Informeert Opdrachtnemer Opdrachtgever schriftelijk over zijn voornemen een sleutelfunctionaris aan te stellen, van zijn taak te ontheffen of te vervangen en legt een nieuwe sleutelfunctionaris ter Acceptatie voor;
- b. Zorgt Opdrachtnemer dat – voor zover mogelijk gedurende een overgangsperiode van een redelijke duur – de taken en verantwoordelijkheden van de vertrekkende sleutelfunctionaris op een gecontroleerde, gepaste en doeltreffende manier worden overgedragen aan de opvolgende sleutelfunctionaris zodat een wijziging van de sleutelfunctionaris geen nadelig effect heeft op de prestaties van Opdrachtnemer; en
- c. Zorgt Opdrachtnemer dat elke sleutelfunctionaris die wordt aangesteld of vervangen de kwalificaties en ervaring heeft die vereist zijn voor de betreffende rol.

3.2.4. Opdrachtnemer zorgt bij het uitvoeren van deze Overeenkomst voor de beschikbaarheid en inzetbaarheid van de voor de Werkzaamheden benodigde kennis, deskundigheid en (personele) capaciteit, al dan niet door middel van inschakeling van Zelfstandige Hulppersonen.

3.2.5. Opdrachtnemer doet bij het uitvoeren van de Overeenkomst alles wat in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs mag worden verwacht van een redelijk handelende professionele ondernemer en wat volgens de contractuele afspraken vastgelegd is in de Overeenkomst.

3.2.6. Opdrachtnemer wordt geacht bekend te zijn met voor de Werkzaamheden relevante wet- en regelgeving, waaronder:

- a. Wet arbeid vreemdelingen (Wav);
- b. Wet arbeid gedetacheerde werknemers in de Europese Unie (WagwEU);
- c. Arbeidsomstandighedenwet en -regelgeving;
- d. Wet basisregistratie ondergrond (BRO);
- e. Geldende wet- en regelgeving op het gebied van loontarieven en -betaling;
- f. Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb);
- g. Omgevingswet.

3.2.7. Opdrachtnemer verricht de Werkzaamheden, voor zover dit valt binnen de invloedssfeer van Opdrachtnemer, zodanig dat wordt voldaan aan de verplichtingen die, voor zowel Opdrachtgever als Opdrachtnemer en de door hem in te zetten (Zelfstandige) Hulppersonen, voortvloeien uit relevante wet- en regelgeving.

3.2.8. Boetes opgelegd aan Opdrachtgever vanwege overtredingen van wet- en regelgeving door Opdrachtnemer, komen voor rekening van Opdrachtnemer en worden verrekend met de eerstvolgende (termijn)betaling. Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever in deze.

3.2.9. De gevolgen van een wijziging in wet- en regelgeving na de start van de Uitvoeringsfase komen voor rekening van Opdrachtgever, tenzij Opdrachtnemer die gevolgen had kunnen voorzien. Als Opdrachtnemer deze gevolgen niet had kunnen voorzien, heeft hij recht op kostenvergoeding en/of termijnverlenging, met inachtneming van Artikel 13.4. Deze bepaling is eveneens van toepassing op de onderhoudswerkzaamheden na het opdragen van de Nadere overeenkomst Onderhoud.

- 3.2.10. Documenten, die in het kader van de Werkzaamheden moeten worden opgesteld, waarvan niet is aangegeven dat deze aan Opdrachtgever moeten worden verstrekt, kunnen te allen tijde door Opdrachtgever worden opgevraagd, waarna Opdrachtnemer het Document per omgaande aan Opdrachtgever verstrekt.
- 3.2.11. Opdrachtnemer verleent Opdrachtgever altijd medewerking om een audit, systeemproces- en/of producttoets te (laten) uitvoeren en levert de hiervoor benodigde Documenten en informatie. Hierbij heeft Opdrachtgever de bevoegdheid om altijd alle bouw- en werkterreinen, materieel, fabrieken, werkplaatsen en loodsen van Opdrachtnemer, zijn Zelfstandige Hulpverleners en leveranciers te betreden, waar Werkzaamheden ten behoeve van de Overeenkomst worden verricht, en zich daarbij te laten vergezellen door derden of deskundigen.
- 3.2.12. Opdrachtnemer zorgt ervoor dat alle door of namens Opdrachtnemer op grond van de Overeenkomst in te zetten natuurlijke personen:
- a. De werkzaamheden op vakbekwame wijze uitvoeren;
  - b. Beschikken over alle benodigde kwalificaties en certificaten en goed vakmanschap voor het zelfstandig uitvoeren van de Werkzaamheden;
  - c. Op de hoogte zijn van (wijzigingen in) alle relevante voorschriften, aanbevelingen en gedragscodes; en
  - d. In voldoende mate beschikbaar zijn voor de uitvoering van de Werkzaamheden.
- 3.2.13. Opdrachtnemer beschikt, al dan niet met een beroep op ingeschakelde Zelfstandige Hulpverleners, over alle benodigde kwalificaties en certificaten om de Werkzaamheden volgens de Overeenkomst uit te voeren.
- 3.2.14. Opdrachtnemer voldoet gedurende de looptijd van de Overeenkomst aan de geschiktheidseisen zoals genoemd in de Aanbestedingsdocumenten.
- 3.2.15. Opdrachtnemer verstrekt op eerste verzoek van Opdrachtgever de relevante informatie en bewijsmiddelen waaruit blijkt dat hij voldoet aan de eisen bedoeld in Artikel 3.2.14. Als Opdrachtnemer gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst en de Nadere overeenkomsten, niet langer voldoet aan deze eisen, meldt hij dit onmiddellijk aan Opdrachtgever en bevestigt dit schriftelijk.
- 3.2.16. Als Opdrachtnemer niet langer voldoet aan de eisen zoals vermeld Artikel 3.2.13 en 3.2.14, mag Opdrachtgever:
- a. De Raamovereenkomst op grond van het bepaalde in Artikel 18.3.1 g of h ontbinden;
  - b. De opdrachtverlening van een Nadere overeenkomst opschorten totdat hij weer aan de betreffende eisen voldoet;
  - c. Een of meerdere Objecten uit de scope van de Raamovereenkomst halen; en/of
  - d. De uitvoering van een Nadere overeenkomst opschorten.
- 3.2.17. Opdrachtnemer is verplicht Opdrachtgever direct schriftelijk te waarschuwen, als inlichtingen en/of gegevens verstrekt door of namens Opdrachtgever die zodanige fouten bevatten of gebreken vertonen, dat Opdrachtnemer in strijd met de eisen van redelijkheid en billijkheid zou handelen als hij zonder waarschuwing deze Raamovereenkomst of de Nadere overeenkomsten zou aangaan of uitvoeren. Onder inlichtingen en gegevens worden in ieder geval verstaan de in Artikel 1.4.1 genoemde

contractdocumenten, gegevens en inlichtingen verstrekt in het kader van een (te sluiten) Nadere overeenkomst en beslissingen genomen door of namens de Opdrachtgever. Als Opdrachtnemer deze verplichting niet nakomt, is hij aansprakelijk voor de schadelijke gevolgen van zijn verzuim.

- 3.2.18. Opdrachtnemer is zich ervan bewust dat Nevenopdrachtnemers op dezelfde tijd en plaats, aan of in de omgeving van Objecten, werkzaamheden kunnen verrichten, zoals onderhoudswerkzaamheden. Opdrachtnemer coördineert gedurende de looptijd van de Nadere overeenkomst Onderhoud alle werkzaamheden van Nevenopdrachtnemers die zijn vermeld in de Nadere overeenkomsten.
- 3.2.19. Opdrachtnemer geeft, indien mogelijk, binnen het Portfolio vorm aan de Groeituin Social Return op een bij zijn bedrijfsvoering passende wijze.

Ter informatie wordt verwezen naar de Handreiking Groeituin Social Return, te vinden op de internetpagina <https://www.rijkswaterstaat.nl/zakelijk/zakendoen-met-rijkswaterstaat/inkoopbeleid/de-groeituin-social-return-waar-mensen-centraal-staan>.

3.3. Aanwijzingsbevoegdheid

- 3.3.1. Opdrachtgever is in het belang van de voortgang van het Werk, de doorstroming of de veiligheid bevoegd Opdrachtnemer een Aanwijzing te geven. Opdrachtnemer is bij de uitvoering van de Werkzaamheden verplicht de Aanwijzing van Opdrachtgever onverwijld en onverkort op te volgen.
- 3.3.2. Mocht Opdrachtnemer, anders dan Opdrachtgever, van oordeel zijn dat de Aanwijzing moet worden aangemerkt als een Verzoek tot Wijziging van Opdrachtgever, is Opdrachtnemer bevoegd de wijzigingsprocedure als bedoeld in Artikel 13.3 in gang te zetten. Een Verzoek tot Wijziging laat onverlet dat Opdrachtnemer onverwijld en onverkort die Aanwijzing van Opdrachtgever moet uitvoeren, tenzij de Aanwijzing niet uitvoerbaar is of in strijd is met wet- en regelgeving.
- 3.3.3. Als Opdrachtnemer van mening is dat de Aanwijzing niet uitvoerbaar is of in strijd met wet- en regelgeving, dan heeft Opdrachtnemer de mogelijkheid om binnen een termijn van veertien (14) dagen na de door Opdrachtgever gegeven Aanwijzing een spoedarbitrage aanhangig te maken bij de Raad van Arbitrage in bouwgeschillen.
- 3.3.4. Veiligheid en Gezondheid Coördinatoren (V&G Coördinatoren) van Opdrachtgever hebben uit hoofde van hun functie de bevoegdheid om de bouwterreinen te betreden voor de uitoefening van hun functie en om op basis van de veiligheidsregelgeving, namens Opdrachtgever aanwijzingen te geven aan Opdrachtnemer en in het uiterste geval de Werkzaamheden stil te leggen, als naar hun redelijk oordeel levensgevaar of ernstige schade aan de gezondheid van personen ontstaat of te verwachten is. De Opdrachtnemer is verplicht die aanwijzingen onmiddellijk op te volgen.
- 3.3.5. Alle (vaar)verkeersauditors, (vaar)weginspecteurs en de Officieren van Dienst van Opdrachtgever hebben uit hoofde van hun functie de bevoegdheid om de werkruimte van een (vaarweg)verkeersmaatregel te betreden voor de uitoefening van hun functie en om op basis van de veiligheidsregelgeving namens Opdrachtgever aanwijzingen te geven aan de Opdrachtnemer of in het uiterste geval de Werkzaamheden stil te leggen in de situatie dat er sprake is van grote risico's voor de (vaarweg)verkeersveiligheid

en ARBO-veiligheid op de weg. De Opdrachtnemer is verplicht die aanwijzingen onmiddellijk op te volgen.

3.4. Inzet Zelfstandige Hulppersonen

- 3.4.1. Onverminderd de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van Opdrachtnemer voor de juiste en tijdige voltooiing van de aan hem opgedragen Werkzaamheden, is Opdrachtnemer gerechtigd delen van de aan hem opgedragen Werkzaamheden door Zelfstandige Hulppersonen te laten verrichten.
- 3.4.2. Voorafgaand aan de inschakeling van een Zelfstandige Hulppersoon voert Opdrachtnemer een QuickScan uit volgens de handleiding "Quickscan nationale veiligheid bij inkoop en aanbesteden" en verstrekt het resultaat daarvan aan Opdrachtgever. De handleiding is te vinden op <https://www.nctv.nl/documenten/2024/02/01/quick-scan-nationale-veiligheid-bij-inkoop-en-aanbesteding>.
- 3.4.3. De Opdrachtnemer meldt de inzet van de Zelfstandige Hulppersoon, waarbij de waarde van de door de Zelfstandige Hulppersoon te verrichten Werkzaamheden, exclusief de waarde van de te leveren goederen, groter of gelijk is aan € 130.000,-, tijdig aan de Opdrachtgever, waarbij het volgende is gevoegd:
  - a. Een door de Zelfstandige Hulppersoon ingevuld en ondertekend Uniform Europees Aanbestedingsdocument; en
  - b. Een door de Zelfstandige Hulppersoon ingevulde en ondertekende Aanvullende eigen verklaring inzake Russische partijen die als Bijlage 16 (*Aanvullende eigen verklaring inzake Russische partijen*)
- 3.4.4. Als uit de beoordeling blijkt dat de Zelfstandige Hulppersoon zich bevindt in één van de omstandigheden, genoemd in deel III van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument of in de Aanvullende eigen verklaring inzake Russische partijen, dan kan de Opdrachtgever besluiten dat de door de Opdrachtnemer gekozen Zelfstandige Hulppersoon niet mag worden ingezet.
- 3.4.5. Als een Zelfstandige Hulppersoon door de Opdrachtgever niet mag worden ingezet op grond van Artikel 3.4.4, geeft dat Opdrachtnemer geen enkel recht op schadevergoeding, kostenvergoeding of termijnverlenging.
- 3.4.6. Opdrachtgever heeft de mogelijkheid om de inzet van Zelfstandige Hulppersonen voor te schrijven. De voorgeschreven Zelfstandige Hulppersonen zijn opgenomen in de Nadere overeenkomst. Opdrachtnemer verstrekt alle van de voorgeschreven Zelfstandige Hulppersonen ontvangen Documenten aan Opdrachtgever. Artikel 3.4.1, 3.4.2, 3.4.3, 3.4.4, en 3.4.5 zijn niet van toepassing op voorgeschreven Zelfstandige Hulppersonen.
- 3.4.7. Als de Voorgeschreven Zelfstandige Hulppersoon niet tijdig of niet deugdelijk presteert en Opdrachtnemer heeft redelijkerwijs het nodige gedaan om nakoming en/of schadevergoeding van de voorgeschreven Zelfstandige Hulppersoon te verkrijgen, heeft Opdrachtnemer recht op kostenvergoeding en/of termijnverlenging, met inachtneming van het bepaalde in Artikel 13.4.

3.5. Uitvoering in Combinatie

- 3.5.1. De tijdens de aanbestedingsfase aangewezen penvoerder is bevoegd de combinatie te binden en op te treden namens de combinatie. De penvoerder is de organisatie waarmee Opdrachtgever gedurende de looptijd van de Overeenkomst, correspondentie voert over de voortgang van de uitvoering van de Overeenkomst en waaraan Opdrachtgever de betalingen verricht.
- 3.5.2. Als Opdrachtnemer een combinatie is, zijn alle combinanten hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van de uit de Overeenkomst voortvloeiende verplichtingen.

4 PORTFOLIOMANAGEMENT

4.1. Doel en duur van het Portfoliomanagement

- 4.1.1. De Werkzaamheden in het kader van Portfoliomanagement omvatten ten minste de inrichting van een zo efficiënt mogelijke uitvoeringsvolgorde van de Objecten, waarbij gedurende de looptijd opgedane kennis en ervaring voortdurend wordt geïmplementeerd om de Portfoliодоelstellingen te bereiken en te borgen dat alle Nadere overeenkomsten Object kunnen worden opgedragen binnen de looptijd van de Raamovereenkomst.
- 4.1.2. De Opstartfase vangt aan op de datum dat de Nadere overeenkomst Portfoliomanagement in werking is getreden en eindigt na verloop van de periode als bedoeld in artikel 2.1.3 van de Nadere overeenkomst Portfoliomanagement.

4.2. Werkzaamheden Portfoliomanagement

- 4.2.1. De Werkzaamheden voor Portfoliomanagement omvatten in ieder geval:
- a. Het opstellen en uitvoeren van een portfoliomanagementplan, het opstellen en actualiseren van een Portfolioplanning, het opstellen en uitvoeren van een verificatiestrategie, en hetgeen nodig is om overzicht over het gehele Portfolio te houden;
  - b. Het op verzoek van Opdrachtgever verrichten van aanvullende Object overstijgende Werkzaamheden;
  - c. Het opstellen van Aanbiedingen voor de Doorgrondingsfase van op te dragen Nadere overeenkomsten Object;
  - d. Het evalueren en verbeteren van Werkzaamheden ten behoeve van het bereiken van de in Bijlage 3 (*Overzicht Portfolio*) bij deze Raamovereenkomst opgenomen Portfoliодоelstellingen;
  - e. Het gezamenlijk met Opdrachtgever, passend bij de opgave van het Portfolio en met inachtneming van de aangeboden kwalitatieve maatregelen als onderdeel van de BPKV, invulling geven aan de samenwerking tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer;
  - f. Het deelnemen en invulling geven aan een Portfolio Start Up en opvolgende Portfolio Follow Ups.

5 DOORGRONDINGSFASE

5.1. Doel en Duur Doorgrondingsfase

5.1.1. Het doel van de Doorgrondingsfase is:

- a. Het controleren en aanvullen van de informatie in het door Opdrachtgever verstrekte Dossier Informatie Opdrachtgever en dit samen met de Vraagspecificatie op zodanige manier te doorgronden en te verwerken dat Opdrachtnemer de benodigde Werkzaamheden in de Ontwerpfase adequaat en doelmatig kan uitvoeren;
- b. Het op gelijk informatieniveau komen van Opdrachtgever en Opdrachtnemer en het afstemmen van de beelden en verwachtingen van de benodigde Werkzaamheden.

5.1.2. De Doorgrondingsfase vangt aan op de datum dat de Nadere overeenkomst Object is opgedragen.

5.1.3. De Doorgrondingsfase eindigt op het moment dat het Voortgangscertificaat Ontwerpfase is verstrekt waarmee de Ontwerpfase start.

5.2. Werkzaamheden Doorgrondingsfase

5.2.1. De Werkzaamheden tijdens de Doorgrondingsfase bestaan in ieder geval uit:

- a. Het doorgronden en beoordelen van de inhoud van Bijlage II (*Dossier Informatie Opdrachtgever*) bij de Nadere overeenkomst Object, het doen van onderzoek om aanvullende informatie te verkrijgen, en ook het verwerken van deze informatie;
- b. Het inspecteren van het Object;
- c. Het doorgronden van de bij de Nadere overeenkomst Object gevoegde Vraagspecificatie en bijbehorende documenten om vast te stellen dat er geen onduidelijkheden meer bestaan over de door Opdrachtgever voorgestelde eisen en oplossingen en te borgen dat Opdrachtgever en Opdrachtnemer met een gelijk beeld van de eisen en de Werkzaamheden aan de Ontwerpfase starten;
- d. Het toetsen van de door Opdrachtgever gestelde eisen en uitgangspunten uit de Vraagspecificatie en bijbehorende documenten en het maken van een inschatting op het gebied van kosten, kritische raakvlakken, maakbaarheid, Uitvoerbaarheid en veiligheid;
- e. Als Opdrachtgever geen voorkeursvariant heeft voorgeschreven, wordt deze door Opdrachtnemer opgesteld voorzien van een Trade-of-matrix als onderbouwing van de gekozen variant;
- f. Opstellen Dossier Doorgrondingsfase.

5.3. Dossier Doorgrondingsfase

5.3.1. Op basis van de uitkomsten van zijn Werkzaamheden tijdens de Doorgrondingsfase stelt Opdrachtnemer een integraal en consistent Dossier Doorgrondingsfase samen. De eisen waaraan het Dossier Doorgrondingsfase dient te voldoen, is opgenomen in Vraagspecificatie bij een Nadere overeenkomst Object.

5.3.2. Het Dossier Doorgrondingsfase bestaat uit de volgende Documenten:

- a. De voorkeursvariant;
- b. Een Demarcatiedocument Scope, waarin op basis van de scopeafbakening in de Vraagspecificatie, en de analyse van Opdrachtnemer van alle informatie en eisen gedurende de Doorgrondingsfase gedetailleerd is aangegeven wat tot de scope van het Werk behoort, inclusief wat dit betekent voor van toepassing zijnde normen en richtlijnen;
- c. Een Uitgangspuntennotitie Ontwerpfase, welke ten minste bevat:
  - i. Uitkomsten van aanvullende onderzoeken;
  - ii. Niet te onderzoeken aannames;
  - iii. Gemaakte ontwerpkeuzes op basis van een Trade-off matrix (per (deel)Object);
  - iv. Als Opdrachtgever geen voorkeursvariant heeft voorgeschreven, de voorkeursvariant voorzien van een, impactnota (kosten, doorlooptijd, kwaliteit, raakvlakken en restrisico's), een Trade-of-matrix en BTO-keuzes;
  - v. Kritische interne en externe raakvlakken;
  - vi. Openstaande ontwerpkeuzes;
  - vii. Nog aan te tonen eisen per ontwerpfase (VO/DO).
- d. Een geactualiseerd integraal veiligheidsplan;
- e. Een Risicoanalyse Ontwerpfase en Uitvoeringsfase;
- f. Een objectplanning Ontwerpfase, inclusief daarin opgenomen de planning van te maken ontwerpkeuzes, met een doorkijk naar de Uitvoeringsfase;
- g. Uitgangspunten en randvoorwaarden Uitvoeringsfase;
- h. Een Inschatting van de Prijs Uitvoeringsfase;
- i. Een Verificatieplan Vraagspecificatie, met uitzondering van de daarin opgenomen proceseisen;
- j. Een Objectplan Ontwerpfase;
- k. Een analyse voor de bouwfaserings waarin de maakbaarheid wordt getoetst en eventuele knelpunten worden benoemd waarbij is aangegeven hoe deze kunnen worden opgelost;
- l. Een verschillenanalyse van de verschillen tussen de werkelijke toestand van het Object en de toestand zoals beschreven in Bijlage II (*Dossier Informatie Opdrachtgever*) bij de Nadere overeenkomst Object;
- m. Een overzicht van benodigde Vergunningen; en
- n. Indien de Vernieuwing ook betrekking heeft op IA, systeem/subsysteemspecificaties (SSS).

5.3.3. Gelijktijdig met het ter Acceptatie indienen van het Dossier Doorgrondingsfase dient Opdrachtnemer een Aanbieding voor de Ontwerpfase conform Artikel 11.3 ter Acceptatie in.

5.3.4. Indien er geen Aanbieding voor de Ontwerpfase ter Acceptatie is ingediend kan het Dossier Ontwerpfase niet worden beoordeeld en geaccepteerd.

5.4. Voortgangsbesluit Doorgrondingsfase

- 5.4.1. Met het ter Acceptatie indienen van het Dossier Doorgrondingsfase bevestigt Opdrachtnemer dat hij zodanig onderzoek heeft gedaan en informatie heeft gecontroleerd en doorgrond dat het in Artikel 5.1.1 omschreven doel is bereikt.
- 5.4.2. Iedere in de Doorgrondingsfase gestarte procedure tot Wijziging is uiterlijk op het moment van het ter Acceptatie indienen van het Dossier Doorgrondingsfase afgerond, waarbij eventuele aanpassingen in de Vraagspecificatie zijn verwerkt.
- 5.4.3. Opdrachtgever verstrekt binnen een week na Acceptatie van het Dossier Doorgrondingsfase een Voortgangscertificaat Ontwerpfase aan Opdrachtnemer, tenzij hij oordeelt dat:
  - a. De Aanbieding voor de Prijs van Opdrachtnemer voor de Werkzaamheden in de Ontwerpfase niet volgens het Prijzenboek is;
  - b. De Inschatting van de Prijs Uitvoeringsfase niet binnen het budget van Opdrachtgever past;
  - c. De inhoud van het Dossier Doorgrondingsfase tot gevolg heeft dat de inkoopbehoefte van Opdrachtgever wijzigt, bijvoorbeeld omdat de Werkzaamheden niet meer binnen het Portfolio passen.

6 ONTWERPFASE

6.1. Doel en Duur Ontwerpfase

- 6.1.1. Het doel van de Ontwerpfase is om tot een Uitvoerbaar ontwerp te komen dat voldoet aan de eisen van de Opdrachtgever, de geldende wet- en regelgeving, en de randvoorwaarden voor een beheerste uitvoering, veiligheid en duurzaamheid. Deze fase is cruciaal om risico's te beperken, faalkosten te voorkomen en om een voortvarende uitvoering van het Werk mogelijk te maken.
- 6.1.2. De Ontwerpfase vangt aan na het door Opdrachtgever verstrekken van het Voortgangscertificaat Ontwerpfase. Als Opdrachtnemer start met zijn Werkzaamheden voor de Ontwerpfase zonder dat hij beschikt over een Voortgangscertificaat Ontwerpfase, voert hij deze Werkzaamheden voor eigen rekening uit en blijven de gevolgen daarvan voor zijn risico.
- 6.1.3. De Ontwerpfase eindigt uiterlijk op het moment dat het Voortgangscertificaat Uitvoeringsfase is verstrekt waarmee de Uitvoeringsfase start.

6.2. Werkzaamheden Ontwerpfase

- 6.2.1. De Werkzaamheden tijdens de Ontwerpfase bestaan in ieder geval uit:
  - a. Het opstellen van ontwerpen (VO, DO en eventueel delen van het UO), die voldoen aan het Dossier Doorgrondingsfase en de Vraagspecificatie en leiden tot een Uitvoerbaar Ontwerp;
  - b. Het voorbereiden en afstemmen van de ontwerpen met Opdrachtgever en derden.
- 6.2.2. De Werkzaamheden in de Ontwerpfase hebben zowel betrekking op het ontwerpen van definitieve onderdelen als eventuele tijdelijke voorzieningen.
- 6.2.3. Als Opdrachtnemer tijdens het uitvoeren van de Werkzaamheden constateert dat nader onderzoek noodzakelijk is voor het opstellen van de ontwerpen, dat niet was voorzien in het geaccepteerde Objectplan Ontwerpfase, dient hij een Verzoek tot Wijziging in volgens Artikel 13.3.
- 6.2.4. Als Opdrachtnemer vaststelt dat de in het Dossier Doorgrondingsfase gekozen ontwerpvariant redelijkerwijs niet uitvoerbaar is, dan stelt hij Opdrachtgever daarvan zo spoedig mogelijk schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte. Partijen treden alsdan in overleg om te bepalen welke werkzaamheden noodzakelijk zijn om beheerst tot een alternatief te komen.

6.3. Dossier Ontwerpfase en Aanbieding Prijs Uitvoeringsfase

- 6.3.1. Op basis van de uitkomsten van zijn Werkzaamheden stelt Opdrachtnemer een integraal en consistent Dossier Ontwerpfase samen waarin de uitgangspunten, aannames en afwegingen zijn vastgelegd en gemotiveerd. Uitgangspunten dienen traceerbaar te zijn naar hun bron.
- 6.3.2. Het Dossier Ontwerpfase bestaat uit de volgende Documenten:

- a. Het VO, DO en eventueel delen van het UO, volgens de gestelde eisen in de Vraagspecificatie. Het Dossier Ontwerpfase bevat van elke ontwerpbaseline (VO, DO en eventueel delen van het UO), op het uitwerkingsniveau dat passend is bij de betreffende ontwerpbaseline, het volgende:
  - i. De (deel)objecten inclusief door Opdrachtnemer afgeleide eisen;
  - ii. De uitgangspunten;
  - iii. De raakvlakken;
  - iv. De gemaakte ontwerpkeuzes inclusief een onderbouwing (waaronder de analyses);
  - v. De esthetische verschijningsvorm van de gemaakte ontwerpkeuzes inclusief onderbouwing met 3D-visualisaties, tekeningen, materiaalstaat, afwerkstaat en kleurenstaat;
  - vi. Een overzicht van de BTO-keuzes;
  - vii. De gemitigeerde en eventueel nog in het UO te mitigeren risico's voor integrale veiligheid;
  - viii. De overblijvende integrale veiligheidsrisico's tijdens de uitvoering, gebruik, beheer, onderhoud en sloop;
  - ix. De tekeningen, berekeningen, visualisaties, (digitale) modellen;
  - x. Bouwfaseringsplan met hierin de wijze van uitvoering en/of integratie;
  - xi. De onderhoudsplannen;
  - xii. De wijze van bediening; en
  - xiii. Een overzicht van de kritieke reserveonderdelen.
- b. Een beschrijving die ten minste de volgende informatie bevat:
  - i. Niet te onderzoeken aannames;
  - ii. Kritische interne en externe raakvlakken;
  - iii. Beschrijving van de uitvoeringsmethoden en de benodigde tijdelijke voorzieningen, zoals hulpconstructies en verkeersmaatregelen; en
  - iv. Een analyse van de (beheersing van) potentiële veiligheidsissues.
- c. Een Objectplan Uitvoeringsfase;
- d. Een gedetailleerde objectplanning Uitvoeringsfase;
- e. Een risicodossier Uitvoeringsfase;
- f. Het verificatiedossier;
- g. Bijgewerkte verschillenanalyse van de toestand buiten ten opzichte van de toestand beschreven in Bijlage II (Dossier Informatie Opdrachtgever) bij de Nadere overeenkomst Object, aangevuld op basis van uitgevoerde onderzoeken;
- h. Een overzicht en een kopie van de door Opdrachtnemer onherroepelijk verkregen Vergunningen;
- i. Een geactualiseerd integraal veiligheidsplan.

6.3.3. Gelijktijdig met het ter Acceptatie indienen van het Dossier Ontwerpfase dient Opdrachtnemer een Aanbieding Prijs Uitvoeringsfase met bijbehorende termijnstaat conform de Artikelen 11.3.19, 11.3.20 en 11.3.21 en een voorstel voor de aanpassing Prijs Onderhoud ter Acceptatie in. De aanpassing van de Prijs Onderhoud moet herleidbaar zijn naar de aanpassing van de onderhoudswerkzaamheden naar aanleiding van Dossier Ontwerpfase. De onderhoudswerkzaamheden en bijbehorende Aanbieding Prijs Onderhoud kunnen worden bijgesteld indien het gerealiseerde Werk daar aanleiding voor geeft.

- 6.3.4. Indien er geen Prijs Uitvoeringsfase en Prijs Onderhoud ter Acceptatie zijn ingediend kan het Dossier Ontwerpfase niet worden beoordeeld en geaccepteerd.

6.4. Voortgangsbesluit Ontwerpfase

- 6.4.1. Opdrachtnemer dient het Dossier Ontwerpfase uiterlijk op de daarvoor overeengekomen Mijlpaal integraal ter Acceptatie bij Opdrachtgever in.
- 6.4.2. Met het ter Acceptatie indienen van het Dossier Ontwerpfase bevestigt Opdrachtnemer dat de in Artikel 6.1.1 omschreven doelstelling is bereikt.
- 6.4.3. Iedere in de Ontwerpfase opgestarte procedure tot Wijziging is uiterlijk op het moment van het ter Acceptatie indienen van het Dossier Ontwerpfase afgerond.
- 6.4.4. Opdrachtgever verstrekt na Acceptatie van het Dossier Ontwerpfase en Acceptatie van de Prijs Uitvoeringsfase aan Opdrachtnemer een Voortgangscertificaat Uitvoeringsfase, tenzij hij oordeelt dat:
- a. De Werkzaamheden niet binnen het budget van Opdrachtgever passen; of
  - b. De inhoud van het Dossier Ontwerpfase tot gevolg heeft dat de inkoopbehoefte van Opdrachtgever wijzigt, bijvoorbeeld omdat de aard van de Werkzaamheden is veranderd.
- 6.4.5. Opdrachtnemer mag uitsluitend zijn Werkzaamheden voor de Uitvoeringsfase aanvangen als Opdrachtgever een Voortgangscertificaat Uitvoeringsfase aan Opdrachtnemer heeft verstrekt. Als Opdrachtnemer zijn Werkzaamheden voor de Uitvoeringsfase aanvangt zonder dat hij beschikt over een Voortgangscertificaat Uitvoeringsfase, voert hij deze Werkzaamheden voor eigen rekening uit en blijven de gevolgen daarvan voor zijn risico.
- 6.4.6. In afwijking op Artikel 6.4.5 kunnen door Opdrachtgever Vooruitlopende Werkzaamheden worden opgedragen volgens het model in Bijlage III (*Model Vooruitlopende Opdracht*) bij de Nadere overeenkomst Object. Het betreft hier uitsluitend Werkzaamheden ten aanzien van:
- a. Inkopen van onderdelen met een lange levertijd om vertraging van de uitvoering te voorkomen;
  - b. Tijd kritische voorbereidende werkzaamheden, zoals bijvoorbeeld het inrichten van werkterreinen en het verleggen van kabels en leidingen;
  - c. Werkzaamheden aan het UO vooruitlopend op het accepteren van het Dossier Ontwerpfase.
- 6.4.7. De mogelijkheid van het opdragen van Vooruitlopende Werkzaamheden is nadrukkelijk niet bedoeld om te starten met de Uitvoeringsfase, zonder dat hiervoor een Voortgangscertificaat is verstrekt.

7 UITVOERINGSFASE

7.1. Doel en duur Uitvoeringsfase

- 7.1.1. Het doel van de Uitvoeringsfase is het verrichten van de Werkzaamheden, zodat het Object bij Oplevering van het Werk voldoet aan het ontwerp in het door Opdrachtgever geaccepteerde Dossier Ontwerpfase, en de Vraagspecificatie, voor zover de eisen niet zijn aangetoond in het Dossier Ontwerpfase.
- 7.1.2. De Uitvoeringsfase vangt aan nadat Opdrachtgever het Voortgangscertificaat voor de Uitvoeringsfase aan Opdrachtnemer heeft verstrekt.
- 7.1.3. De Uitvoeringsfase eindigt uiterlijk op de Datum van Oplevering.

7.2. Werkzaamheden Uitvoeringsfase

- 7.2.1. De Werkzaamheden tijdens de Uitvoeringsfase bestaan in ieder geval uit:
  - a. Het opstellen van het UO;
  - b. Het voorbereiden van de Uitvoering;
  - c. Uitvoeringswerkzaamheden.
- 7.2.2. Opdrachtnemer verricht de Werkzaamheden in de Uitvoeringsfase volgens:
  - a. De Vraagspecificatie bij de Nadere overeenkomst Object;
  - b. Het geaccepteerde Dossier Ontwerpfase;
  - c. In Vergunningen opgenomen aanvullende voorwaarden; en
  - d. Alle overige in deze Overeenkomst bepaalde voorwaarden en eisen.
- 7.2.3. Opdrachtnemer vangt de uitvoeringswerkzaamheden voor een onderdeel van het Werk niet aan voordat:
  - a. Het ontwerp voor het betreffende onderdeel, inclusief UO gereed is;
  - b. Het Keurings- en Testplan door Opdrachtgever is geaccepteerd.
- 7.2.4. Opdrachtnemer heeft voor de start van Uitvoeringswerkzaamheden actuele werkplannen ter beschikking op het werk.
- 7.2.5. Opdrachtnemer houdt in het Objectplan Uitvoeringsfase, voor de afbakening en inrichting van werkterreinen, rekening met alle relevante omgevingsfactoren en beperkt zoveel als mogelijk de hinder voor de omgeving tijdens de Werkzaamheden in de Uitvoeringsfase.
- 7.2.6. Opdrachtnemer brengt het werkterrein na gebruik en uiterlijk op de Datum van Oplevering van het Werk zoveel mogelijk in de oorspronkelijke toestand terug.
- 7.2.7. Voor zover Opdrachtgever op de hoogte is van de aanwezigheid van Vrijkomende materialen is in de Nadere overeenkomst Object vermeld wat daarmee moet gebeuren.

7.3. Constateren van verschillen tijdens uitvoering

- 7.3.1. Partijen zijn zich ervan bewust dat tijdens de Uitvoeringsfase kan blijken dat de toestand van het Object afwijkt van de over het Object beschikbare informatie.
- 7.3.2. Opdrachtnemer stelt Opdrachtgever onmiddellijk op de hoogte van een geconstateerd verschil en bevestigt dit schriftelijk binnen vijf dagen na constatering.
- 7.3.3. In het geval de toestand van het Object afwijkt van de beschikbare informatie heeft Opdrachtnemer recht op kostenvergoeding en/of termijnverlenging, met inachtneming van Artikel 13.4. Indien Opdrachtgever aantoont dat de afwijking het gevolg is van een door Opdrachtnemer onjuist uitgevoerd onderzoek, of een onjuiste interpretatie van de onderzoeksresultaten of dat Opdrachtnemer deze afwijking door de onderhoudswerkzaamheden kende of had moeten kennen heeft Opdrachtnemer wel recht op kostenvergoeding en/of termijnverlenging, maar mag Opdrachtnemer geen opslagen voor AKWr in rekening brengen.
- 7.3.4. Als Opdrachtnemer verschillen constateert tussen de bestaande situatie en de gegevens in de beheerapplicaties van Opdrachtgever die niet door de Werkzaamheden zijn ontstaan, dan informeert Opdrachtnemer Opdrachtgever schriftelijk over deze verschillen, zodat deze gegevens actueel kunnen worden gehouden.

7.4. Keuren en testen

- 7.4.1. Opdrachtnemer stelt een Keurings- en Testplan voor de Werkzaamheden in de Uitvoeringsfase op. Met de resultaten van keuringen en testen toont Opdrachtnemer aan dat Uitvoeringswerkzaamheden en resultaten daarvan voldoen aan het ontwerp in het geaccepteerde Dossier Ontwerpfase, en de Vraagspecificatie, voor zover de eisen niet zijn aangetoond in het Dossier Ontwerpfase.
- 7.4.2. Opdrachtnemer maakt, direct na de uitvoering van een in een Keurings- en Testplan opgenomen keuring, de resultaten daarvan schriftelijk kenbaar aan Opdrachtgever, tenzij in overleg tussen Partijen een termijn is overeengekomen. Daarbij vermeldt Opdrachtnemer:
  - a. Op welk onderdeel van de Uitvoeringswerkzaamheden de keuring betrekking heeft;
  - b. Wie de keuring heeft uitgevoerd;
  - c. De datum en het tijdstip waarop de keuring is uitgevoerd;
  - d. Op welke eisen de test of keuring betrekking heeft; en
  - e. Of het resultaat van de uitgevoerde keuring voldoet aan de Vraagspecificatie en het geaccepteerde Dossier Ontwerpfase.
- 7.4.3. Opdrachtgever is bevoegd om, uiterlijk op het moment waarop Acceptatie van een Keurings- en Testplan plaatsvindt, in dat Keurings- en testplan Stop- en Bijwoonpunten te vermelden.
- 7.4.4. Opdrachtnemer stelt de Opdrachtgever uiterlijk vijf (5) dagen van tevoren schriftelijk in kennis van het tijdstip waarop een Stop- of Bijwoonpunt wordt bereikt, tenzij in overleg tussen Partijen een andere termijn is overeengekomen.

- 7.4.5. Bij het bereiken van een Stoppunt legt Opdrachtnemer het volgende ter Acceptatie aan Opdrachtgever voor:
- a. De in het Keurings- en Testplan genoemde Uitvoeringswerkzaamheden en/of de resultaten van die Werkzaamheden, ten aanzien waarvan Opdrachtgever een Stoppunt heeft vermeld, en
  - b. De resultaten van de in het Keurings- en Testplan voorziene keuring van die Werkzaamheden, overeenkomstig het bepaalde in Artikel 7.4.2.
- 7.4.6. Bij het bereiken van een Bijwoonpunt houdt de Opdrachtnemer voor toetsing door de Opdrachtgever beschikbaar:
- a. De in het Keurings- en Testplan genoemde Uitvoeringswerkzaamheden en/of de resultaten van die Werkzaamheden, ten aanzien waarvan Opdrachtgever een Bijwoonpunt heeft vermeld,
  - b. De resultaten van de in het Keurings- en Testplan voorziene keuringen van die Werkzaamheden, overeenkomstig het bepaalde in Artikel 7.4.2.

7.5. Ingebruikneming en opleveren

Ingebruikneming

- 7.5.1. Met het oog op de doorstroming van (vaar)wegverkeer zorgt Opdrachtnemer dat die onderdelen van het Werk die nodig zijn voor de doorstroming zo spoedig mogelijk in gebruik kunnen worden genomen.
- 7.5.2. Ingebruikneming van delen van het Werk voor Oplevering impliceert nooit Oplevering van het Werk.

Opleverdossier

- 7.5.3. Opdrachtnemer stelt voor elke Oplevering een opleverdossier op en toont daarmee aan dat het Werk voldoet aan het Dossier Ontwerpfase en de Vraagspecificatie.
- 7.5.4. De eisen aan het opleverdossier zijn opgenomen in de Vraagspecificatie bij de Nadere overeenkomst Object.
- 7.5.5. Het opleverdossier toont in ieder geval aan dat Opdrachtnemer het Werk conform het ontwerp in het geaccepteerde Dossier Ontwerpfase heeft gerealiseerd, en dat het Werk voldoet aan de eisen in de Vraagspecificatie, voor zover deze niet zijn aangetoond in het Dossier Ontwerpfase.
- 7.5.6. De informatie in het opleverdossier dient overeen te stemmen met de feitelijke situatie buiten.

Eindopname en Oplevering

- 7.5.7. Nadat Opdrachtnemer bij Opdrachtgever schriftelijk heeft aangekondigd het Werk gereed te hebben, vindt binnen veertien (14) dagen gezamenlijk een eindopname plaats.

- 7.5.8. Van de eindopname wordt door Opdrachtgever een proces-verbaal opgemaakt, waarin alle aantekeningen, opmerkingen, aanvullingen en/of andere wijzigingen of voorbehouden door of vanwege Opdrachtgever worden genoteerd. Als sprake is van talrijke gebreken kan van Opdrachtgever niet worden verlangd dat hij alle gebreken nauwkeurig noteert, en mag Opdrachtgever volstaan met het benoemen van de onderdelen van het Werk die naar zijn oordeel Oplevering in de weg staan.
- 7.5.9. Kleine gebreken die gezamenlijk in ieder geval binnen een maand na Oplevering kunnen worden hersteld, mogen geen reden voor Opdrachtgever zijn tot uitstel van de Oplevering, tenzij de gebreken de ingebruikneming in de weg staan.
- 7.5.10. De kleine gebreken, als bedoeld in Artikel 7.5.9 dienen zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen één (1) maand na Oplevering te worden hersteld. Uitsluitend Opdrachtgever beoordeelt naar redelijkheid en billijkheid of de aard, de grootte en het aantal van de kleine gebreken goedkeuring en ingebruikneming van het Werk in de weg staan.
- 7.5.11. Opdrachtgever is in ieder geval bevoegd om Oplevering van het Werk te weigeren als:
- a. Het Werk niet volgens het ontwerp in het geaccepteerde Dossier Ontwerpfase is gerealiseerd;
  - b. Het bevoegd gezag het Werk niet heeft vrijgegeven voor ingebruikneming;
  - c. Sprake is van ernstige gebreken, waaronder wordt verstaan gebreken en tekortkomingen die niet binnen een maand redelijkerwijs kunnen worden hersteld en/of niet kunnen worden hersteld zonder dat Opdrachtgever daar overlast van heeft;
  - d. Het opleverdossier niet is geaccepteerd door Opdrachtgever.
- 7.5.12. Als het gerealiseerde Werk niet kan worden Opgeleverd, omdat het niet aan het ontwerp in het geaccepteerde Dossier Ontwerpfase en/of de Vraagspecificatie, voor zover de eisen niet zijn aangetoond in het Dossier Ontwerpfase, voldoet, zorgt Opdrachtnemer dat de geconstateerde Gebreken worden hersteld, waarna Opdrachtnemer het Werk opnieuw voor Oplevering kan aanbieden.
- 7.5.13. Als het Werk niet kan worden hersteld, verzoekt Opdrachtnemer om een Wijziging, waarna Opdrachtgever de consequenties hiervan inzichtelijk maakt.
- 7.5.14. De datum waarop het Opleverdossier bij Opdrachtgever ter Acceptatie is ingediend, wordt bij Acceptatie van het Opleverdossier aangemerkt als de Datum van Oplevering.

8 KWALITEITSMANAGEMENT EN DUURZAAMHEID

8.1. Portfoliomanagementsysteem

- 8.1.1. Opdrachtnemer past gedurende de uitvoering van de Overeenkomst integraal kwaliteitsmanagement toe volgens een door hem in te richten portfolio-managementsysteem.
- 8.1.2. Opdrachtnemer baseert het portfoliomanagementsysteem, inclusief zijn onderliggende processen, op een kwaliteitsmanagementsysteem dat is gecertificeerd door een daartoe geaccrediteerde certificatie-instelling op basis van de vigerende versie van de norm NEN-EN-ISO 9001. Het is toegestaan om verschillende kwaliteitsmanagementsystemen te gebruiken.
- 8.1.3. Opdrachtnemer beschrijft zijn portfoliomanagementsysteem in een portfolio-managementplan. In het portfoliomanagementplan worden in ieder geval de volgende onderwerpen uitgewerkt:
  - a. De Portfoliодоelstellingen;
  - b. Een schematische weergave van de organisatie;
  - c. De structuur van het toe te passen portfoliomanagementsysteem met de onderlinge samenhang van de processen;
  - d. De wijze waarop de processen in het kwaliteitsmanagementsysteem doeltreffend worden toegepast op het gehele Portfolio en op welke wijze Opdrachtgever in zijn processen wordt betrokken;
  - e. De wijze waarop het kwaliteitsmanagementsysteem, de processen en de resultaten van Werkzaamheden worden geborgd;
  - f. De wijze waarop Opdrachtnemer de relatie tussen de sturing op portfolioniveau en objectniveau invult;
  - g. De wijze waarop Opdrachtnemer integrale veiligheid borgt waarbij tenminste aandacht wordt besteed aan alle relevante veiligheidsdomeinen en de wijze waarop Opdrachtnemer Opdrachtgever hier proactief bij betreft;
  - h. De wijze waarop Opdrachtnemer constructieve veiligheid borgt; en
  - i. De wijze waarop het systems engineering proces van het IA-systeem wordt georganiseerd, uitgevoerd en beheerst.
- 8.1.4. Opdrachtnemer handelt Afwijkingen, die door de Opdrachtgever zijn geconstateerd en gemeld aan Opdrachtnemer, op gelijke wijze af als Afwijkingen die door de Opdrachtnemer zijn geconstateerd.

8.2. Objectplan

- 8.2.1. Opdrachtnemer stelt per Object per Fase van een Nadere overeenkomst Object een Objectplan op waarin het volgende is opgenomen:
  - a. Overzicht van de Werkzaamheden die Opdrachtnemer noodzakelijk acht voor het doorlopen van de betreffende Fase;
  - b. Een objectplanning;
  - c. In te zetten personen met taken, verantwoordelijkheden en kwalificaties;

- d. Indien van toepassing, de in te zetten aangeboden maatregelen uit het BPKV-risicobeheersplan;
- e. Indien van toepassing, de leereffecten die Opdrachtnemer meeneemt uit de voorgaande Nadere overeenkomsten Object;
- f. Een omschrijving van de beoogde onderzoeken die Opdrachtnemer nodig acht;
- g. Voor het Objectplan Uitvoeringsfase geldt in aanvulling op voorgaande eisen dat de locaties en inrichting van de werkterreinen worden beschreven.

8.3. Verifiëren en aantonen van de kwaliteit

- 8.3.1. Opdrachtnemer stelt een Verificatiestrategie op waarin beschreven wordt hoe en wanneer welke eisen worden aangetoond over het Portfolio heen. Opdrachtnemer en Opdrachtgever bespreken de mogelijkheden die gelijksoortig werk of herhaalde toepassing van dezelfde oplossing/materialen binnen de Raamovereenkomst kan bieden voor het vereenvoudigen van de eisen die aan verificatie zijn gesteld.
- 8.3.2. Opdrachtnemer stelt per Nadere overeenkomst Object een Verificatieplan op waarin wordt beschreven hoe de strategie wordt toegepast bij het aantonen van de eisen uit de Vraagspecificatie. De proceseisen in de Vraagspecificatie bij een Nadere overeenkomst Object zijn hiervan uitgezonderd.
- 8.3.3. Opdrachtnemer dient een verificatiedossier op te stellen en actueel te houden en bij de ontwerpbaselines op basis van het verzamelde bewijs te beoordelen, vast te stellen en te verklaren dat aan de betreffende eisen is voldaan.
- 8.3.4. Het verificatiedossier bevat ten minste de tot dan toe verrichte verificaties waarvan het volgende is vastgelegd:
  - a. De betreffende (deel)objecten per Nadere overeenkomst;
  - b. De betreffende eisen;
  - c. Het type verificatiemethode;
  - d. De bewijsvoeringsmethode;
  - e. Het beoordelingscriterium (pass-fail criterium);
  - f. De beoordelaar (naam en functie);
  - g. Het moment (datum en tijdstip) waarop de verificatie is verricht;
  - h. De voorwaarden die invloed hebben gehad op de verificatie;
  - i. Afwijkingen van de verificatiemethode ten opzichte van de geplande methode;
  - j. Het objectieve resultaat van de verificatieactiviteit (waarde) inclusief bewijsdocumenten;
  - k. Het resultaat van de beoordeling (voldoet/voldoet niet).
- 8.3.5. Opdrachtnemer neemt in het Dossier Ontwerpfase een verificatiedossier op waarin wordt aangetoond dat het ontwerp voldoet aan de eisen aangevuld met een overzicht van de eisen die nog moeten worden aangetoond in de Uitvoeringsfase.

8.4. Inschakelen van een Technical Inspection Service (TIS) door Opdrachtgever

Opdrachtgever kan gebruik maken van een Technical Inspection Service om de constructieve veiligheid te beoordelen. Opdrachtnemer is verplicht medewerking te verlenen aan de toetsen van de Technical Inspection Service.

8.5. Duurzaamheid

8.5.1. De ambities op het gebied van duurzaamheid voor dit Portfolio zijn beschreven in Bijlage 3 (Overzicht Portfolio).

8.5.2. Opdrachtnemer past de minimumeisen toe ten aanzien van maatschappelijk verantwoord inkopen, volgens Bijlage 15 (Rijkswaterstaat Brede Afspraak Maatschappelijk Verantwoord Inkopen).

8.5.3. Opdrachtnemer stelt jaarlijks voor alle Werkzaamheden een rapportage duurzaamheid op en verstrekt dit in januari aan Opdrachtgever. In deze rapportage duurzaamheid is het volgende opgenomen, waarbij Onderhoud en Vernieuwing apart inzichtelijk is gemaakt:

- a. De inzet van duurzaam materieel in het voorgaande jaar in overeenstemming met de ZE-berekening opgenomen in de Vraagspecificatie;
- b. De omvang van de CO₂-uitstoot in het voorgaande jaar;
- c. Dat aan het aangeboden CO₂-ambitieniveau is voldaan;
- d. De MKI-waarde in overeenstemming met Bijlage 5 (Protocol Berekenen aantonen MKI-waarde).

8.5.4. Opdrachtnemer kan op de volgende twee manieren aantonen dat aan het aangeboden CO₂-ambitieniveau is voldaan;

- a. Door een CO₂-Bewust certificaat dat past bij het aangeboden CO₂-ambitieniveau. In het geval van een combinatie een CO₂-Bewust certificaat dat ten minste past bij het aangeboden CO₂-ambitieniveau van iedere combinant, of
- b. Door projectspecifieke bewijsstukken, met inachtneming van de voorwaarden die zijn vermeld in de Aanbestedingsleidraad, dat de opdracht wordt uitgevoerd conform het aangeboden CO₂-ambitieniveau, met toepassing van de criteria zoals vermeld in de tabellen opgenomen in het document 'Handreiking Aanbesteden versie 3.1, Het BPKV criterium CO₂-Prestatieladder voor aanbestedende diensten' (30-09-2021, Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen). De criteria zijn tevens opgenomen in bijlage N "Ambitieniveau CO₂-reductie" bij de aanbestedingsleidraad.

8.5.5. Opdrachtnemer verstrekt bij Oplevering een Eindrapportage duurzaamheid waarin voor de Nadere overeenkomst Object het volgende is opgenomen:

- a. De inzet van duurzaam materieel ten behoeve van de Werkzaamheden in de betreffende NOK Object, conform de ZE-berekening opgenomen in de Vraagspecificatie;
- b. De omvang van de CO₂-uitstoot van de Werkzaamheden in de betreffende Nadere overeenkomst Object.
- c. De MKI-waarde in overeenstemming met Bijlage 5 (Protocol Berekenen aantonen MKI-waarde).

9 PLANNINGSMANAGEMENT

9.1. Algemene planningseisen

- 9.1.1. Ten behoeve van de Werkzaamheden voor het Portfoliomanagement, voor een Nadere overeenkomst Object en/of Nadere overeenkomst Onderhoud stelt Opdrachtnemer de volgende op elkaar afgestemde planningen op en dient deze ter Acceptatie in:
- Een Portfolioplanning;
  - Een objectplanning per Nadere overeenkomst Object, per Fase; en/of
  - Een Portfolio-onderhoudsplanning.
- 9.1.2. De planningen dienen een realistische weergave te zijn van de activiteit(doorlooptijden), (tussen)mijlpalen, relaties daartussen en buffers, zodanig dat (tussen)mijlpalen voldoende haalbaar zijn.
- 9.1.3. Bij elke planning geeft Opdrachtnemer een tekstuele toelichting waarin in ieder geval is beschreven:
- Wat de uitgangspunten zijn waarop de planning is gebaseerd en waarom welke keuzes zijn gemaakt;
  - Eventuele bijzonderheden, waaronder door Opdrachtgever gestelde randvoorwaarden;
  - Buffers die nodig zijn om opdrachtnemersrisico's te mitigeren of op te vangen inclusief onderbouwing op basis van de benoemde risico's volgend uit het risicomanagementproces;
  - Gebruikte kalenders;
  - De opbouw van de doorlooptijden; en
  - De bezwaar- en beroepstermijnen van (planologische) procedures.
- 9.1.4. Alle planningen worden door Opdrachtnemer in elektronische vorm, zowel PDF als in een bewerkbare bestandsvorm, bij Opdrachtgever ingediend.
- 9.1.5. Als Opdrachtnemer een planning aanpast, maakt hij inzichtelijk wat de impact is van deze aanpassing op een andere planning zoals genoemd in Artikel 9.1.1 voor zowel de betreffende activiteit, het Object als voor het totale Portfolio.
- 9.1.6. In het geval er sprake is van Prijs op basis van regie (met of zonder urenbudget), stelt Opdrachtnemer Opdrachtgever, bij een voorgenomen aanpassing van de planning vanwege een vertraging, in staat om te kiezen tussen het nemen van beheersmaatregelen, met als doel te versnellen, of het accepteren van de vertraging, op basis van door Opdrachtnemer inzichtelijk gemaakte effecten.
- 9.1.7. Acceptatie door Opdrachtgever van een planning ontheft Opdrachtnemer niet van zijn verplichtingen om zijn Werkzaamheden volgens de eisen in de Overeenkomst uit te voeren en tijdig te voltooien.
- 9.1.8. Tenzij uit de context of de bewoordingen een andere bedoeling voortvloeit, wordt met de planning steeds de laatst geaccepteerde versie bedoeld.

9.2. Portfolioplanning

- 9.2.1. De Portfolioplanning heeft als doel Partijen te informeren over de samenhang van het Portfolio.
- 9.2.2. De Portfolioplanning maakt ten minste het volgende inzichtelijk:
- a. De samenhang en volgorde van de in Bijlage 3 (*Overzicht Portfolio*) genoemde Objecten;
  - b. De fasering van de in Bijlage 3 (*Overzicht Portfolio*) genoemde Objecten;
  - c. De bepalende ontwerp- en/of uitvoeringsactiviteiten ten behoeve van het aaneengesloten uitvoeren van Objecten, zoals bijvoorbeeld materieel, hulpconstructies, uitvoeringsteams en dergelijke;
  - d. Dwangpunten en eventuele bufferzones;
  - e. Op welke momenten de Nadere overeenkomsten Object moeten worden opgedragen om de beoogde voortgang te kunnen borgen; en
  - f. Object overstijgende Werkzaamheden.
- 9.2.3. Opdrachtnemer monitort de voortgang van de Portfolioplanning en houdt deze actueel.
- 9.2.4. Opdrachtnemer past de Portfolioplanning in ieder geval aan wanneer:
- a. Opdrachtgever besluit de volgorde van de Nadere overeenkomsten te wijzigen, en/of
  - b. Een objectplanning wordt aangepast, waarbij tussenmijlpalen en/of faseovergangen verschuiven, en/of
  - c. Planningsuitgangspunten worden aangepast naar aanleiding van nieuwe inzichten en ervaringen, bijvoorbeeld met extra buffers, versnelling, langere doorlooptijden en dergelijke.
- 9.2.5. Opdrachtnemer kan geen rechten ontleen aan de Portfolioplanning. Het Accepteren van de Portfolioplanning impliceert geen opdrachtverlening voor één of meer Nadere overeenkomsten.

9.3. Objectplanning

- 9.3.1. Opdrachtnemer stelt voor iedere Fase van een Nadere overeenkomst Object een objectplanning op.
- 9.3.2. De objectplanning maakt ten minste het volgende inzichtelijk:
- a. In de Nadere overeenkomst Object opgenomen Mijlpalen;
  - b. Het samenstel van werkpakketten, activiteiten en risicobeheersmaatregelen in een gesloten netwerk met hiërarchische niveaus op basis van de workbreakdown (WBS), welke bijdragen aan projectsturing, fasering en uitvoering;
  - c. Indien relevant, de begin- en einddata van de betaalposten;
  - d. Relevante afstemming met Opdrachtgever, zoals bijvoorbeeld interactie tussen de Partijen, acceptatietermijnen, communicatietermijnen, faseringen, Vergunningen, buitendienststellingen, stremmingen, tijdelijke voorzieningen, directieleveringen en nevenwerkzaamheden;
  - e. Kritieke pad(en), met een vrije ruimte van nul (0) werkdagen; en
  - f. Eventuele buffers en float.
- 9.3.3. Het detailniveau van de objectplanning dient passend te zijn voor de informatiebehoefte van zowel Opdrachtgever als Opdrachtnemer voor de Fase waarop de objectplanning betrekking heeft.
- 9.3.4. De objectplanning voor de Uitvoeringsfase bevat een analyse van de haalbaarheid van (tussen)mijlpalen in de planning, op basis van benoemde risico's uit het risicomanagementproces.

9.4. Portfolio-onderhoudsplanning

- 9.4.1. Opdrachtnemer stelt voor de gehele looptijd van de Nadere overeenkomst Onderhoud een Portfolio-onderhoudsplanning op.
- 9.4.2. De Portfolio-onderhoudsplanning maakt ten minste het volgende inzichtelijk:
- a. In de Nadere overeenkomst Onderhoud opgenomen Mijlpalen;
  - b. De Werkzaamheden, gebaseerd op de onderhoudsplannen, ten aanzien van onderhoud per Object;
  - c. Relevante afstemming met Opdrachtgever, zoals bijvoorbeeld interactie tussen de Partijen, acceptatietermijnen, communicatietermijnen, faseringen, Vergunningen, buitendienststellingen, stremmingen, tijdelijke voorzieningen, directieleveringen en nevenwerkzaamheden;
  - d. Kritieke pad(en), met een vrije ruimte van nul (0) werkdagen; en
  - e. Eventuele buffers en float.

10 RISICO'S en VEILIGHEID

10.1. Risicomanagement

- 10.1.1. Opdrachtnemer verricht de Werkzaamheden met betrekking tot risicomanagement, zodanig dat de kans van optreden dan wel het gevolg van ongewenste gebeurtenissen voor Opdrachtnemer en waar mogelijk Opdrachtgever wordt geminimaliseerd.
- 10.1.2. Onderdeel van het risicomanagement is in ieder geval het inventariseren en analyseren van risico's, het treffen van beheersmaatregelen en het evalueren van het effect van de genomen beheersmaatregelen.
- 10.1.3. Opdrachtnemer borgt de interactie tussen risicomanagement en andere processen zoals het doen van Aanbiedingen, planningsmanagement, kwaliteitsmanagement, waarschuwen, capaciteitsbeheersing en evalueren en verbeteren.
- 10.1.4. Opdrachtnemer stelt een risicodossier op en houdt dat actueel. In het risicodossier is in ieder geval het volgende opgenomen:
  - a. De risico's op portfolioniveau;
  - b. De risico's op Nadere overeenkomst niveau, toegewezen aan de relevante projectfase;
  - c. De koppeling van risico's aan risico-eigenaren en projectfasen;
  - d. De kwantificering van gevolgen van de risico's voor ten minste tijd, geld, personele capaciteit/efficiëntie, kwaliteit, veiligheid, cybersecurity en hinder;
  - e. Beheersmaatregelen, waarbij de financiële gevolgen en de restrisico's in beeld zijn gebracht; en
  - f. De evaluatie van het effect van genomen beheersmaatregelen.
- 10.1.5. Opdrachtnemer kwantificeert risico's enerzijds om te kunnen prioriteren en anderzijds om de financiële risicoreservering van Aanbiedingen en buffers in de planningen te onderbouwen. Dit vereist volledige kwantificering in termen van kans van optreden (percentage) en gevolgen in Euro's en weken.
- 10.1.6. Opdrachtnemer benoemt de risico's zoveel als mogelijk Object specifiek, maar daar waar beheersing beter Object overstijgend kan plaatsvinden worden deze op portfolioniveau opgenomen.
- 10.1.7. Partijen stemmen samen, zo vaak als nodig, risico's en beheersmaatregelen af met daarbij aandacht voor het treffen van beheersmaatregelen in relatie tot elkaars risico's.
- 10.1.8. Opdrachtnemer maakt in de Ontwerpfase een risicoanalyse en risicoafweging cybersecurity volgens NEN-ISO/IEC-27005 (Information securityriskmanagement), en verstrekt deze aan Opdrachtgever.

10.2. Integrale veiligheid

- 10.2.1. Opdrachtnemer verricht de Werkzaamheden met betrekking tot integrale veiligheid, zodanig dat de Werkzaamheden respectievelijk resultaten van Werkzaamheden van

het gehele Portfolio op een veilige en gezonde wijze worden verricht respectievelijk gerealiseerd en de Objecten veilig en gezond kunnen worden gebruikt, onderhouden en te zijner tijd gesloopt.

- 10.2.2. Opdrachtgever organiseert binnen vier (4) weken na het opdragen van een Nadere overeenkomst Object en/of Nadere overeenkomst Onderhoud een veiligheidsoverleg waarin de veiligheidsdocumenten formeel aan Opdrachtnemer worden overgedragen en integrale veiligheidsrisico's en beheersmaatregelen worden besproken.
- 10.2.3. Opdrachtnemer vult het door Opdrachtgever, als bijlage IV bij de Nadere overeenkomst Object en/of Nadere overeenkomst Onderhoud, gevoegde integrale veiligheidsplan aan en borgt dat het integrale veiligheidsplan:
  - a. Voldoet aan artikel 2.28 Arbeidsomstandighedenbesluit;
  - b. Actueel is; en
  - c. Vóór de start van de Werkzaamheden op de bouwplaats beschikbaar is, volgens artikel 2.32 lid 1 sub c. Arbeidsomstandighedenbesluit.
- 10.2.4. Het integrale veiligheidsdossier voldoet aan de verplichtingen voortvloeiend uit artikel 2.30 sub c Arbeidsomstandighedenbesluit en bevat de actuele veiligheidsinformatie van het Object en de bouwkundige en technische informatie die van belang is voor de veiligheid en gezondheid van personen die werkzaamheden verrichten in de onderhouds-, renovatie-, gebruik- of slooffase, dan wel verwijzingen daarnaar ten aanzien van:
  - a. Vastgestelde risico's;
  - b. Beheersmaatregelen;
  - c. Ontwerpkeuzes;
  - d. Verificatie en validatieresultaten;
  - e. As-built gegevens;
  - f. Overblijvende integrale veiligheidsrisico's voor beheer en onderhoud;
  - g. Overige relevante informatie.
- 10.2.5. Opdrachtnemer en alle door hem in te zetten Zelfstandige Hulppersonen, dienen ten minste te voldoen aan de eisen behorende bij laddertrede 2 van het Certificatieschema Safety Culture Ladder.
- 10.2.6. Opdrachtnemer verzorgt de melding conform artikel 2.27 Arbeidsomstandighedenbesluit.
- 10.2.7. In aanvulling op Artikel 10.2.1 t/m 10.2.6 is Opdrachtnemer in ieder geval verantwoordelijk voor de volgende Werkzaamheden:
  - a. Het leveren van een aanspreekpunt voor integrale veiligheid;
  - b. Opstellen en actueel houden van het RI&E en waar nodig het implementeren van de resultaten uit de evaluaties;
  - c. Zorgen voor veiligheidsbewustzijn op de werkplek;
  - d. Het inzichtelijk maken van de BTO-keuzes.
- 10.2.8. Opdrachtgever stelt een Coördinator Ontwerpfase aan die erop toeziet dat de werkzaamheden zoals bedoeld in artikel 2.30 Arbeidsomstandighedenbesluit worden uitgevoerd door de Opdrachtnemer. Opdrachtnemer stelt een Coördinator Uitvoeringsfase aan overeenkomstig artikel 2.29 Arbeidsomstandighedenbesluit. Als

op grond van het Besluit Bouwwerken Leefomgeving een Veiligheidscoördinator Directe Omgeving is vereist wordt deze rol eveneens vervuld door de Coördinator Uitvoeringsfase.

- 10.2.9. Opdrachtnemer stelt een Incidentenplan op per Object waarin is aangegeven hoe in het geval van Incidenten gehandeld moet worden om tot een doelmatige bestrijding van een Incident en de gevolgen daarvan te komen. In het Incidentenplan is ten minste opgenomen:
- a. Geïdentificeerde mogelijke Incidenten (scenario's);
  - b. De relatie met V&G-management voor zover van toepassing;
  - c. Het tijdig signaleren van Incidenten;
  - d. Instructies over hoe te handelen bij Incidenten;
  - e. Coördinatie van Werkzaamheden tijdens Incidenten, inclusief aangewezen hulpverleners en coördinatoren;
  - f. Eventuele acties ter voorkoming van escalatie en het beperken van vervolgschade;
  - g. De bereikbaarheid voor hulpverleningsdiensten;
  - h. De wijze van hulpverlening;
  - i. De beschikbaarheid van materiaal en materieel;
  - j. Communicatie met Opdrachtgever en weg- en vaarwegbeheerders;
  - k. Door Opdrachtnemer te nemen maatregelen in geval van Incidenten;
  - l. Communicatie over het Incidentmanagement met alle betrokkenen;
  - m. Training van hulpverleners en coördinatoren;
  - n. Geplande oefeningen; en
  - o. Afstemming met Opdrachtgever en Zelfstandige Hulppersonen, waarbij deze betrokkenen zich aantoonbaar gecommitteerd hebben aan die afstemming.
- 10.2.10. Opdrachtnemer informeert Opdrachtgever onmiddellijk over Incidenten.
- 10.2.11. Bij Incidenten verstrekt Opdrachtnemer binnen vijf (5) werkdagen een rapportage aan Opdrachtgever waarin staat beschreven welke oorzaken ten grondslag lagen aan het Incident en welke beheersmaatregelen Opdrachtnemer neemt om herhaling te voorkomen. Als nader onderzoek nodig is en dit langer duurt dan vijf (5) dagen, wordt deze informatie zo spoedig mogelijk verstrekt aan Opdrachtgever.
- 10.2.12. Opdrachtnemer registreert alle Incidenten en overige (bijna)ongevallen en verstrekt deze per kwartaal aan Opdrachtgever.
- 10.2.13. Als Opdrachtnemer Werkzaamheden verricht op een (beheer)Object van Rijkswaterstaat, dan dient hij zich te houden aan de Veiligheidshuisregels Rijkswaterstaat en het Addendum Rijkswaterstaat Zuid Nederland op Veiligheidshuisregels Rijkswaterstaat, te vinden op: <https://standaarden.rijkswaterstaat.nl>
- 10.2.14. Opdrachtnemer verzorgt en coördineert de voorlichting ten aanzien van Veiligheid en Gezondheid aan hulppersonen (ondergeschikten van de Opdrachtnemer), Zelfstandige Hulppersonen en derden op het werkterrein.
- 10.2.15. De eisen met betrekking tot Cybersecurity zijn opgenomen in Bijlage 6 (Cybersecurity).

10.3. Constructieve veiligheid

- 10.3.1. Opdrachtnemer stelt in het kader van constructieve veiligheid een engineeringscoördinator in als sleutelfunctionaris, die gedurende de ontwerp- en uitvoeringsfase de verantwoordelijkheid draagt voor de constructieve veiligheid en op dit gebied deskundig aanspreekpunt is voor Opdrachtgever.
- 10.3.2. De engineeringscoördinator is ten aanzien van constructieve veiligheid verantwoordelijk voor de coördinatie, uitwerking en uitvoering van de door Opdrachtnemer op te stellen ontwerpen, inclusief het ontwerp van tijdelijke voorzieningen en hulpconstructies.
Hieronder vallen tenminste de volgende Werkzaamheden:
- Het toetsen van alle constructieve ontwerpdocumenten die door Opdrachtnemer worden opgesteld;
  - Het beheersen van de raakvlakken tussen de constructieve ontwerpdocumenten;
  - Toetsen of het UO is opgesteld conform het geaccepteerde Dossier Ontwerpfase;
  - Het doorgronden en beoordelen van de bouwfaseringsen en de daarbij horende constructiefasen en het leveren van input voorafgaand aan het opstellen daarvan;
  - Het toetsen van alle documenten die een raakvlak hebben met constructieve veiligheid, zoals bijvoorbeeld bouwfaseringsen/constructiefases, werkplannen, keuringen en afwijkingen;
  - Het vastleggen van alle uitgevoerde toetsen in een ON dossier constructieve veiligheid;
  - Het controleren of de constructieve veiligheid tijdens de Werkzaamheden is geborgd.
- 10.3.3. De engineeringscoördinator is ten aanzien van constructieve veiligheid het eerste aanspreekpunt voor de hoofdconstructeur van Opdrachtgever en stemt gedurende het ontwerp- en realisatieproces in een regulier overleg af met de hoofdconstructeur van Opdrachtgever ten aanzien van de aspecten en wijze van borging van constructieve veiligheid.
- 10.3.4. Een Verzoek tot Wijziging van het ontwerp in het door Opdrachtgever geaccepteerde Dossier Ontwerpfase dient vergezeld te gaan van een advies van de engineeringscoördinator waarin de impact op de constructieve veiligheid is beschreven. Indien de Wijziging een negatieve impact heeft op de constructieve veiligheid neemt Opdrachtnemer de benodigde beheersmaatregelen op in het Verzoek tot Wijziging.
- 10.3.5. Opdrachtnemer laat opgestelde constructieve ontwerpdocumenten als onderdeel van het in te dienen VO, DO en UO toetsen door een, buiten het ontwerpteam benoemde, toetsend constructeur en verstrekt het toetsrapport gelijktijdig met het VO, DO en UO aan Opdrachtgever
- 10.3.6. De hoofdconstructeur van Opdrachtgever is bevoegd om bij constructief onveilige situaties het werk stil te leggen.

10.4. Waterveiligheid

- 10.4.1. Opdrachtnemer meldt een incident op het hoofdwatersysteem, die het normale werkproces of bediening van waterhuishoudkundige objecten verstoort, onmiddellijk bij de meldkamer water en het Nautisch Centrum Bediencentrale Maasbracht, Oude Maasweg 7-11, 6051 LV Maasbracht). Ten tijde van de Vernieuwing van Objecten dient een incident gemeld te worden bij de ombouwbediencentrale (locatie nader te bepalen). Bij storing/uitval van de reguliere (ombouw) bediencentrale dient een incident gemeld te worden bij de fallback bediencentrale in Venlo.
- 10.4.2. Bij het optreden van, volgens het bedienend personeel, onaanvaardbare risico's voor de (hoog)waterveiligheid of -kwaliteit, volgt Opdrachtnemer onmiddellijk de aanwijzingen op van het bedienend personeel.
- 10.4.3. Opdrachtnemer is verplicht Opdrachtgever op diens verzoek te ondersteunen bij het invulling geven aan zijn zorgplicht primaire waterkeringen. In dat geval heeft Opdrachtnemer recht op kostenvergoeding en/of termijnverlenging, met inachtneming van Artikel 13.4.

10.5. Machineveiligheid

- 10.5.1. De Opdrachtnemer dient in het kader van de Machineverordening (EU2023/1230) de rol van fabrikant op zich te nemen en is daarbij verantwoordelijk dat de onderdelen van het Object, die in het kader van de Machineverordening (EU2023/1230) als machine(s) zijn aangeduid, voldoen aan alle van toepassing zijnde Europese productierichtlijnen.
- 10.5.2. De Opdrachtnemer dient zijn beschrijving van het proces veiligheid van dynamische objecten en machines als onderdeel van het integraal veiligheidsplan, zoals bedoeld in Artikel 10.2.3, te baseren op het machineveiligheidsplan dat bij een Nadere overeenkomst Object en/of Nadere overeenkomst Onderhoud is gevoegd.
- 10.5.3. Opdrachtnemer stelt in het kader van machineveiligheid een coördinator machineveiligheid aan als sleutelfunctionaris, die gedurende de Ontwerp-, Uitvoerings- en onderhoudsfase de verantwoordelijkheid draagt voor de machineveiligheid en op dit gebied deskundig aanspreekpunt is voor Opdrachtgever.
- 10.5.4. De Opdrachtnemer dient de complete technische documentatie te leveren van alle gemodificeerde of nieuw geleverde (delen van) machines. De technische documentatie dient per Fase te worden overgedragen aan Opdrachtgever, indien beschikbaar in te bewerken bestandsformaten.

11 PRIJSVORMING EN PRIJSMECHANISMEN

11.1. Doelstelling

- 11.1.1. Opdrachtgever beoogt met navolgende prijsmechanismen op een voorspelbare, transparante, navolgbare en kostenbewuste wijze te komen tot marktconforme prijsvorming voor door Opdrachtgever aan Opdrachtnemer op te dragen Werkzaamheden.

11.2. Prijsmechanismen

- 11.2.1. Vooruitlopend op de uitvoering van Werkzaamheden stelt Opdrachtgever vast op basis van welk van de onderstaande prijsmechanismen Partijen tot prijsvorming komen:
- a. Abonnementsprijs;
  - b. Prijs op basis van regie;
  - c. Prijs op basis van regie met urenbudget;
  - d. Prijs Uitvoeringsfase;
  - e. Prijs Vaste vergoeding.

- 11.2.2. Het toe te passen prijsmechanisme wordt in de Nadere overeenkomsten vastgelegd.

11.3. Uitgangspunten prijsvorming

- 11.3.1. De prijsvorming voor Werkzaamheden geschiedt, waar mogelijk, op basis van de (uur)tarieven en/of eenheidsprijzen zoals opgenomen in het Prijzenboek in Bijlage 11 (*Prijzenboek*).
- 11.3.2. De bij de Inschrijving aangeboden prijzen zijn bindend tenzij er sprake is van een wijziging in de uitgangspunten waarop de Prijs is gebaseerd.
- 11.3.3. Als Opdrachtnemer voorziet dat hij Werkzaamheden moet verrichten waarvoor geen (uur)tarieven en/of eenheidsprijzen in het Prijzenboek zijn opgenomen, stellen Partijen voorafgaand aan het uitvoeren van dergelijke Werkzaamheden (uur)tarieven en/of eenheidsprijzen vast in een detailbegroting, volgens de vereisten zoals opgenomen in Artikel 11.3.20. Daarbij hanteren Partijen de volgende uitgangspunten:
- a. De (uur)tarieven en/of eenheidsprijzen zijn zoveel mogelijk herleidbaar naar de beprijzing van voorgaande al afgesloten Nadere overeenkomsten; en
  - b. De (uur)tarieven en/of eenheidsprijzen zijn aantoonbaar Marktconform gerelateerd aan de aard en omvang van de te verrichten Werkzaamheden.
  - c. De op grond van dit Artikel overeengekomen (uur)tarieven en/of eenheidsprijzen worden opgenomen in het Prijzenboek.
- 11.3.4. Voor zover deze niet al in de prijzen en/of tarieven van Opdrachtnemer zijn verdisconteerd, mag Opdrachtnemer in zijn prijsaanbiedingen voor Werkzaamheden de opslag voor AKWr rekenen, zoals opgenomen in het Prijzenboek.

- 11.3.5. Als er sprake is van de inzet van één of meer Zelfstandige Hulppersonen dan is het bedrag waarover AKWr in rekening wordt gebracht voor alle ondernemingen gelijk. Opdrachtnemer en/of Zelfstandige Hulppersonen brengen geen opslagen voor AKWr in rekening over de AKWr van een andere Zelfstandige Hulppersoon.

Abonnementsprijs

- 11.3.6. De Abonnementsprijs is een overeengekomen vaste prijs per Termijn die Opdrachtgever aan Opdrachtnemer is verschuldigd.
- 11.3.7. De Abonnementsprijs bestaat uit de volgende onderdelen, waarbij de Abonnementsprijs per onderdeel is opgenomen in het Prijzenboek:
- a) Het Abonnementsgeld Portfoliomanagement, zoals uitgewerkt in de Nadere overeenkomst Portfoliomanagement;
  - b) Het Abonnementsgeld Onderhoud, zoals nader uitgewerkt in de Nadere overeenkomst Onderhoud.

Prijs op basis van regie

- 11.3.8. De Prijs op basis van regie komt tot stand door middel van nacalculatie, waarbij eenheidsprijzen en (uur)tarieven worden vermenigvuldigd met de daadwerkelijk gepleegde inzet voor de uitvoering van Werkzaamheden.
- 11.3.9. Als Werkzaamheden op basis van regie worden uitgevoerd, verstrekt Opdrachtnemer vooruitlopend op de Werkzaamheden aan Opdrachtgever een Aanbieding. De Aanbieding bevat een detailbegroting (Excel-format) waarin ten minste de volgende informatie is opgenomen:
- a. Een omschrijving van de Werkzaamheden;
  - b. Een opsomming van de in te zetten personen;
  - c. Een opsomming van het in te zetten materieel en/of te gebruiken materialen;
  - d. Eventuele offertes van door Opdrachtnemer in te schakelen Zelfstandige Hulppersonen;
  - e. De functieprofielen van de personen die Opdrachtnemer voor de betreffende Werkzaamheden zal inzetten;
  - f. De (uur)tarieven en/of eenheidsprijzen en opslagpercentages uit het Prijzenboek, al dan niet verhoogd volgens de indexatieregeling van Artikel 11.4;
  - g. Een realistische inschatting van het aantal uren en/of eenheden dat benodigd is voor de Werkzaamheden, gerelateerd aan de planning; en
  - h. Een inschatting van de totaal te verwachten opdrachtsom voor de betreffende Werkzaamheden.
- 11.3.10. Opdrachtnemer waarschuwt Opdrachtgever, voorzien van een onderbouwing, als:
- a. Opdrachtnemer voorziet dat de totaal te verwachten kosten, zoals opgenomen in zijn Aanbieding, niet volgens inschatting, zoals bedoeld in Artikel 11.3.9 sub h, is;
  - b. Opdrachtnemer substantiële afwijkingen ten opzichte van de in de Aanbieding omschreven Werkzaamheden of inzet voorziet; of
  - c. Opdrachtnemer vaststelt dat 80% van de in de Aanbieding geschatte inzet is gepleegd dan wel 80% van de ingeschatte kosten is bereikt.

- 11.3.11. Partijen treden in geval van Artikel 11.3.10 in overleg, waarbij Opdrachtgever een beslissing kan nemen over het al dan niet voortzetten van de Werkzaamheden dan wel het vereenvoudigen of beperken daarvan.
- 11.3.12. De Werkzaamheden waarop de Aanbieding betrekking heeft, mogen niet eerder aanvangen dan nadat de Aanbieding door de Opdrachtgever is geaccepteerd, tenzij de Opdrachtgever wegens hoge spoed (waaronder Calamiteiten) een schriftelijke Aanwijzing geeft aan Opdrachtnemer om met de Werkzaamheden aan te vangen.

Prijs op basis van regie met urenbudget

- 11.3.13. De Prijs op basis van regie met urenbudget komt tot stand door middel van nacalculatie, waarbij eenheidsprijzen en (uur)tarieven worden vermenigvuldigd met de daadwerkelijk gepleegde inzet voor de uitvoering van Werkzaamheden.
- 11.3.14. Als Werkzaamheden op basis van regie met urenbudget worden uitgevoerd, verstrekt Opdrachtnemer vooruitlopend op de Werkzaamheden aan Opdrachtgever een Aanbieding. De Aanbieding bevat een detailbegroting (Excel-format) waarin ten minste de volgende informatie is opgenomen:
  - a. Een omschrijving van de Werkzaamheden;
  - b. Een opsomming van de in te zetten personen, gerelateerd aan de planning van Werkzaamheden;
  - c. Een opsomming van het in te zetten materieel of te gebruiken materialen;
  - d. Eventuele offertes van door Opdrachtnemer in te schakelen Zelfstandige Hulpverleners;
  - e. De functieprofielen van de personen die hij voor de betreffende Werkzaamheden zal inzetten;
  - f. De (uur)tarieven en/of eenheidsprijzen en opslagpercentages uit het Prijzenboek;
  - g. Een urenbudget op basis van het aantal uren dat Opdrachtnemer aan de Werkzaamheden verwacht te besteden en gespecificeerd per functieprofiel gerelateerd aan de planning; en
  - h. Een inschatting van de totaal te verwachten opdrachtsom voor de betreffende Werkzaamheden.
- 11.3.15. Opdrachtnemer waarschuwt Opdrachtgever voorzien van een onderbouwing als:
  - a. Opdrachtnemer voorziet dat de totaal te verwachten kosten, zoals opgenomen in zijn Aanbieding, niet volgens inschatting, zoals bedoeld in Artikel 11.3.14 sub h, is;
  - b. Opdrachtnemer substantiële afwijkingen ten opzichte van de in de Aanbieding omschreven Werkzaamheden of inzet voorziet; of
  - c. Opdrachtnemer vaststelt dat 80% van de in de Aanbieding geschatte inzet is gepleegd dan wel 80% van de Ingeschatte kosten is bereikt.
- 11.3.16. Partijen treden in geval van Artikel 11.3.14 in overleg, waarbij Opdrachtgever een beslissing kan nemen over het al dan niet voortzetten van de Werkzaamheden dan wel het vereenvoudigen of beperken daarvan.
- 11.3.17. Over de inzet waarmee het aangeboden urenbudget wordt overschreden wordt een korting op de uurtarieven toegepast van 20%.

Prijs Uitvoeringsfase

- 11.3.18. Opdrachtnemer verstrekt op basis van zijn Werkzaamheden in de Doorgrondingsfase een Inschatting Prijs Uitvoeringsfase. De Inschatting Prijs Uitvoeringsfase is onderdeel van het Dossier Doorgrondingsfase. De Inschatting Prijs Uitvoeringsfase moet zijn onderbouwd in een Staat van Ontleding met een vergelijkbare opzet als de Staat van Ontleding die onderdeel is van de Inschrijfstaat van Opdrachtnemer met daarin uurtarieven, eenheidsprijzen en opslagpercentages waar mogelijk gebaseerd op het Prijzenboek.
- 11.3.19. Opdrachtnemer stelt op basis van zijn Werkzaamheden in de Ontwerpfase een detailbegroting op voor de Prijs Uitvoeringsfase. De Prijs Uitvoeringsfase is onderdeel van het Dossier Ontwerpfase. De detailbegroting van de Prijs Uitvoeringsfase moet gebaseerd zijn op de uurtarieven, eenheidsprijzen, opslagpercentages, hoeveelheden en productienormen uit het Prijzenboek.
- 11.3.20. In de detailbegroting is ten minste opgenomen:
1. Directe bouwkosten (bouwkosten exclusief indirecte kosten van Zelfstandige Hulppersonen), uitgesplitst naar:
    - a. Hoeveelheden met bijbehorende eenheden bestaande uit manuren (arbeid in uren gespecificeerd per functieprofiel), materieel (inzet per tijdseenheid per type) en materiaal (per materiaaltipe);
    - b. Per eenheid de productienorm, bestaande uit manuren (arbeid in uren gespecificeerd per functieprofiel), materieel (inzet per tijdseenheid per type) en materiaal (per materiaaltipe), indien van toepassing verdeeld naar dag-, nacht- en weekendwerk;
    - c. Eenheidsprijzen voor manuren (arbeid in uren gespecificeerd per functieprofiel), materieel (inzet per tijdseenheid per type) en materiaal (per materiaaltipe), indien van toepassing verdeeld naar dag-, nacht- en weekendwerk.
  2. Directe kosten (engineeringkosten exclusief indirecte kosten van Zelfstandige Hulppersonen), uitgesplitst naar:
    - a. Nadere uitsplitsing van de engineeringkosten Uitvoeringsontwerp in functieprofielen met uurtarieven en aantal uren, uitgesplitst zoveel mogelijk in ontwerpproducten per discipline, voor zover niet al begreepd onder de werkzaamheden Ontwerpfase;
    - b. Nadere uitsplitsing van de engineeringkosten voor site engineering en as-built in functieprofielen met uurtarieven en aantal uren;
    - c. Nadere uitsplitsing van overige engineeringkosten (onderzoeken, e.d.).
  3. Indirecte kosten (inclusief indirecte kosten van Zelfstandige Hulppersonen), uitgesplitst volgens bijlage III van de Standaard Systematiek voor kostenramingen (SSK 2018), waarbij in afwijking van de SSK de onder de uitvoeringskosten vallende algemene bouwplaatskosten en projectmanagementkosten separaat moeten worden weergegeven in een:
    - a. Nadere uitsplitsing van eenmalige kosten;
    - b. Nadere uitsplitsing van de algemene bouwplaatskosten;

- c. Nadere uitsplitsing van de uitvoeringskosten in personele kosten (functies met uurtarieven en aantal uren) en niet-personele kosten;
- d. Nadere uitsplitsing van de projectmanagementkosten (inclusief staf/koepel) in functies met uurtarieven en aantal uren;
- e. Bedrag voor algemene kosten winst en bedrijfsrisico's (r) conform het percentage in het Prijzenboek;
- f. Bedrag risicoreservering (R) inclusief een uitsplitsing van de risicoreservering (R) naar:
  - i. Object gebonden risico's onderbouwd met een gekwantificeerd risicodossier;
  - ii. Object overstijgende risico's onderbouwd met een gekwantificeerd risicodossier.

- 11.3.21. Opdrachtnemer verstrekt als onderdeel van zijn detailbegroting van de Prijs Uitvoeringsfase een notitie uitgangspunten kosten Uitvoeringsfase waarin Opdrachtnemer toelicht welke uitgangspunten ten grondslag liggen aan de detailbegroting, waaronder gekozen werkmethoden, aangenomen productienormen, werktijden, waar van toepassing, het aantal in te zetten werkploegen, een onderbouwing als moet worden afgeweken van de in het Prijzenboek opgenomen tarieven en/of eenheidsprijzen en een onderbouwing van niet aan het Prijzenboek te relateren tarieven en/of eenheidsprijzen
- 11.3.22. Opdrachtnemer biedt inzage in de ontwikkeling van de detailbegroting van de Prijs Uitvoeringsfase.
- 11.3.23. Opdrachtnemer verstrekt, in aanvulling op het gestelde in Artikel 10.1, als onderdeel van zijn detailbegroting van de Prijs Uitvoeringsfase een risicodossier Uitvoeringsfase waarin Opdrachtnemer:
- a. Een overzicht geeft van de geïdentificeerde risico's voor de Uitvoeringsfase;
  - b. Aangeeft op welke wijze Opdrachtnemer in zijn prijsvorming rekening heeft gehouden met deze risico's; en
  - c. Aangeeft welke financiële waarde Opdrachtnemer aan een risico heeft gekoppeld.
- 11.3.24. Opdrachtgever kan specifieke risico's van Opdrachtnemer overnemen. Als Opdrachtgever een risico van Opdrachtnemer overneemt, vermindert Opdrachtnemer de detailbegroting voor de Prijs Uitvoeringsfase met de financiële waarde die aan het betreffende risico is gekoppeld, zoals dat uit het risicodossier Uitvoeringsfase blijkt.

Prijs Vaste vergoeding

- 11.3.25. Opdrachtnemer onderbouwt een Prijs Vaste vergoeding aan de hand van een detailbegroting. De detailbegroting van de Prijs Vaste vergoeding moet gebaseerd zijn op de uurtarieven, eenheidsprijzen, opslagpercentages, hoeveelheden en productienormen uit het Prijzenboek.
- 11.3.26. Aan de detailbegroting als bedoeld in Artikel 11.3.25 worden de eisen gesteld als opgenomen in Artikel 11.3.20.
- 11.3.27. Opdrachtnemer verstrekt als onderdeel van zijn detailbegroting van de Prijs Vaste vergoeding een notitie Uitgangspunten Kosten Vaste vergoeding volgens de eisen opgenomen in Artikel 11.3.21.

11.4. Indexeringsregeling***Indexering Prijzenboek***

- 11.4.1. Eenmaal per kalenderjaar, en voor het eerst op 1-1-2028 vindt indexatie plaats van de in het Prijzenboek opgenomen tarieven en eenheidsprijzen overeenkomstig Bijlage 4 (*Indexeringsregeling*).
- 11.4.2. De in het Prijzenboek opgenomen Abonnementsprijs heeft in afwijking van Artikel 11.4.1 een aparte indexeringsregeling.

Indexering Prijzen

- 11.4.3. Indexering van een Abonnementsprijs vindt eenmaal per Kalenderjaar plaats, en voor het eerst op 1-1-2028, overeenkomstig Bijlage 4 (*Indexeringsregeling*).
- 11.4.4. Indexering van een Prijs op basis van regie (met of zonder urenbudget) wordt niet geïndexeerd. De tarieven zijn gebaseerd op de tarieven opgenomen in het Prijzenboek. Het Prijzenboek wordt geïndexeerd volgens Artikel 11.4.1.
- 11.4.5. Indexering van de Prijs Uitvoeringsfase en de Prijs Vaste vergoeding komen niet voor indexering in aanmerking, tenzij de overeengekomen duur van de Uitvoeringsfase langer is dan 18 maanden, in welk geval de indexatie voor het eerst plaatsvindt 12 maanden na Acceptatie van de Prijs Uitvoeringsfase of de Prijs Vaste vergoeding overeenkomstig Bijlage 4 (*Indexeringsregeling*).
- 11.4.6. Indexering van overige bedragen vindt eenmaal per kalenderjaar plaats overeenkomstig Bijlage 4 (*Indexeringsregeling*) en betreffen:
  - a. Artikel 16.6.4 Beperking vergoeding schade;
  - b. Artikel 18.1.3 Vergoeding bij opzegging.

12 BETALING

12.1. Algemeen

- 12.1.1. Alle betalingen geschieden in Termijnen, tenzij anders overeengekomen.
- 12.1.2. De betalingen geschieden op basis van één van de volgende betalingsregelingen:
  - a. Betaling op abonnement voor in ieder geval de Abonnementsprijs Portfoliomanagement;
  - b. Lineaire betaling op basis van planning voor in ieder geval de Prijs Uitvoeringsfase en de Prijs Vaste vergoeding;
  - c. Betaling op regie voor in ieder geval de Prijs op basis van regie (met of zonder urenbudget).

Betaling op Abonnement

- 12.1.3. Het bedrag per Termijn is gelijk aan de Abonnementsprijs Portfoliomanagement zoals opgenomen in de Inschrijfstaat.

Lineaire betaling op basis van planning

- 12.1.4. Opdrachtnemer stelt per Nadere overeenkomst Object en/of Nadere overeenkomst Onderhoud een termijnstaat op volgens Bijlage 9 (*Model Termijnstaat*), gebaseerd op de geaccepteerde objectplanning, Portfolio-onderhoudsplanning, dan wel de planning van de betreffende betaalpost en legt deze ter Acceptatie voor aan Opdrachtgever.
- 12.1.5. De financiële waarde van een betaalpost wordt lineair verdeeld over de doorlooptijd van de betreffende betaalpost.
- 12.1.6. Een termijnbedrag voor deze betalingsregeling wordt bepaald door de som van de financiële stand van de betaalposten op het moment van het verschijnen van een termijnbedrag, te verminderen met de som van de reeds eerder verschenen termijnbedragen.
- 12.1.7. In geval van een achterstand op de bij de termijnstaat behorende planning, onderbouwt Opdrachtnemer onder opgave van de te nemen maatregelen of de einddata van de betaalposten haalbaar zijn. Indien dit niet het geval is, past Opdrachtnemer de planning aan en legt de termijnstaat opnieuw ter Acceptatie voor aan Opdrachtgever.
- 12.1.8. In geval van een aanpassing van de geaccepteerde objectplanning en/of Portfolio-onderhoudsplanning met als gevolg een wijziging van de start- en of einddatum van een of meer betaalposten, past Opdrachtnemer de termijnstaat aan en legt deze opnieuw ter Acceptatie voor aan Opdrachtgever.
- 12.1.9. Als een Wijziging financiële consequenties heeft voor een in de termijnstaat opgenomen betaalpost, legt Opdrachtnemer een gewijzigde termijnstaat ter Acceptatie voor aan Opdrachtgever, waarin de financiële consequenties van de Wijziging apart inzichtelijk zijn gemaakt.

Betaling op regie

- 12.1.10. De kosten voor Werkzaamheden op basis van Prijs op basis van regie (met of zonder urenbudget) worden door Opdrachtnemer bepaald op basis van het daadwerkelijk aantal bestede uren en de uurtarieven zoals opgenomen in het Prijzenboek en de daadwerkelijke inzet of verbruik van materieel en materiaal tegen de eenheidsprijzen zoals opgenomen in het Prijzenboek dan wel de geaccepteerde Aanbieding.
- 12.1.11. Per Termijn dient Opdrachtnemer per Nadere overeenkomst een verzoek tot prestatieverklaring in, voorzien van een onderbouwing met per ingezette persoon de volgende informatie:
- Naam ingezette persoon;
  - Functie;
  - Tarief volgens Prijzenboek;
  - Aantal bestede uren;
  - Een korte omschrijving van de uitgevoerde werkzaamheden op het niveau van de afzonderlijke activiteiten en producten;
  - Cumulatief overzicht van uren, inzet en verbruik van materieel en materiaal en kosten ten opzichte van de Aanbieding.
- 12.1.12. Binnen dertig (30) dagen na afloop van een Termijn stuurt Opdrachtnemer een verzoek tot prestatieverklaring per Nadere overeenkomst aan Opdrachtgever.
- 12.1.13. Opdrachtgever kan Opdrachtnemer verzoeken om aanvullende informatie over de onderbouwing van het verzoek tot prestatieverklaring.
- 12.1.14. Als Opdrachtgever (een gedeelte van) het verzoek tot prestatieverklaring betwist, stelt Opdrachtgever Opdrachtnemer binnen veertien (14) dagen na ontvangst van het verzoek tot prestatieverklaring op de hoogte.
- 12.1.15. Als Opdrachtnemer van mening is dat Opdrachtgever ten onrechte (een gedeelte van) het verzoek tot prestatieverklaring betwist, dan heeft Opdrachtnemer de mogelijkheid om binnen een termijn van veertien (14) dagen na de mededeling als bedoeld in Artikel 12.2.3 een spoedarbitrage aanhangig te maken bij de Raad van Arbitrage in bouwgeschillen.

12.2. Gevolgen tekortkoming

- 12.2.1. Opdrachtgever schort de betaling van een geheel of een gedeelte van een (termijn)bedrag op wanneer
- Een tekortkoming in de nakoming van Opdrachtnemers verplichtingen op grond van de Overeenkomst is geconstateerd; en
  - De tekortkoming vóór het einde van de betreffende Termijn niet is hersteld of op andere wijze afdoende is opgelost.
- 12.2.2. Het opschorten van de betaling van het gehele termijnbedrag per Nadere overeenkomst geschiedt door het bedrag van een prestatieverklaring op nul (€ 0,00) te stellen.

- 12.2.3. Het gehele termijnbedrag per Nadere overeenkomst wordt in ieder geval opgeschort als:
- a. Opdrachtnemer niet beschikt over een geaccepteerde termijnstaat;
  - b. Opdrachtnemer niet beschikt over een geaccepteerde Staat van Ontleding en/of bijbehorende detailbegroting;
  - c. Opdrachtnemer in de Ontwerpfase of Uitvoeringsfase niet beschikt over een Voortgangscertificaat voor de betreffende fase; of
  - d. Opdrachtgever in de Uitvoeringsfase niet beschikt over een geaccepteerde bankgarantie.
- 12.2.4. Als door de Opdrachtgever een tekortkoming is geconstateerd, wordt het termijnbedrag opgeschort van de Werkzaamheden onder de Nadere overeenkomst Portfoliomanagement, dan wel de Nadere overeenkomst Object, waar de opgelegde tekortkoming betrekking op heeft.
- 12.2.5. Opdrachtnemer heeft over een opgeschort deel van een termijnbedrag geen recht op vergoeding van rente en indexering.
- 12.2.6. In het geval Opdrachtgever constateert dat een tekortkoming leidt tot een blijvende onmogelijkheid tot nakoming, heeft Opdrachtgever het recht een evenredig deel van een termijnbedrag in mindering te brengen op de verschuldigde Prijs, danwel de Abonnementsprijs van de opgeschorte Termijnen in te houden.

13 ACCEPTEREN, AFWIJKINGEN, WIJZIGINGEN EN KOSTENVERGOEDING

13.1. Acceptatie

- 13.1.1. Als de Overeenkomst voorschrijft dat Acceptatie van Opdrachtgever is vereist, dan volgen Partijen de procedure zoals beschreven in dit Artikel. Dit geldt eveneens voor de aanpassing van reeds geaccepteerde Documenten, (resultaten van) Werkzaamheden en sleutelfunctionarissen.
- 13.1.2. In de Nadere overeenkomst is voorgeschreven op welk moment Opdrachtnemer de Documenten, resultaten van Werkzaamheden en natuurlijke personen ter Acceptatie moet indienen.
- 13.1.3. Opdrachtgever deelt Opdrachtnemer binnen de overeengekomen termijnen schriftelijk mee of het verzoek tot Acceptatie is gehonoreerd.
- 13.1.4. Als een door Opdrachtnemer ingediend verzoek tot Acceptatie niet volledig is, dan is Opdrachtnemer gehouden op eerste verzoek van Opdrachtgever zo spoedig mogelijk aanvullende informatie te verstrekken aan Opdrachtgever. De in de Nadere overeenkomst opgenomen acceptatietermijn gaat pas lopen, nadat volledige informatie is verstrekt.
- 13.1.5. Als de gestelde acceptatietermijn onvoldoende blijkt te zijn, deelt Opdrachtgever dit direct schriftelijk en gemotiveerd aan Opdrachtnemer mee inclusief de veranderde acceptatietermijn.
- 13.1.6. Als Opdrachtgever besluit Acceptatie te weigeren, deelt hij dit schriftelijke mede voorzien van een motivering van zijn weigering.
- 13.1.7. Opdrachtnemer dient zo spoedig mogelijk een aangepast verzoek tot Acceptatie in, dat aan de gestelde eisen voldoet.
- 13.1.8. Als Opdrachtnemer van mening is dat de Opdrachtgever in redelijkheid niet kon besluiten Acceptatie te weigeren en Opdrachtgever de weigering van Acceptatie blijft handhaven, dan is er sprake van een geschil.
- 13.1.9. Acceptatie van een Document, resultaat van Werkzaamheden of een natuurlijk persoon, door Opdrachtgever heeft niet tot gevolg dat de verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid van Opdrachtnemer komt te vervallen of overgaat naar Opdrachtgever, of anderszins door Opdrachtnemer aan Opdrachtgever wordt toegerekend.
- 13.1.10. Het is Opdrachtnemer niet toegestaan om Uitvoeringswerkzaamheden te verrichten waaraan nog niet geaccepteerde Documenten, Werkzaamheden of resultaten van Werkzaamheden ten grondslag liggen.

13.2. Afwijkingen

- 13.2.1. Opdrachtnemer herstelt een Afwijking zo spoedig mogelijk om aan zijn verplichtingen te voldoen.
- 13.2.2. Als een Afwijking niet meer kan worden hersteld, verzoekt Opdrachtnemer Opdrachtgever om een Wijziging. Als Opdrachtnemer een naar het oordeel van Opdrachtgever acceptabele oplossing aanbiedt, komen Partijen een Wijziging overeen. Opdrachtgever kan aan de Wijziging voorwaarden verbinden.
- 13.2.3. Als een Afwijking niet meer kan worden hersteld en Opdrachtgever een Wijziging niet toestaat, is sprake van een blijvende tekortkoming. Partijen rekenen een blijvende tekortkoming af op de wijze zoals beschreven in Artikel 12.2.6.
- 13.2.4. Opdrachtnemer registreert alle Afwijkingen in een register en stelt het register op verzoek aan Opdrachtgever ter beschikking.

13.3. Wijzigingen

- 13.3.1. Partijen kunnen een schriftelijk Verzoek tot Wijziging van de Overeenkomst doen, volgens het model in Bijlage 7 (*Model Wijzigingen*) bij deze Raamovereenkomst.
- 13.3.2. Een Wijziging mag niet tot gevolg hebben dat de Werkzaamheden wezenlijk worden gewijzigd ten opzichte van het oorspronkelijke doel van de Raamovereenkomst en daaruit voortvloeiende Nadere overeenkomsten zoals bedoeld in hoofdstuk 2.5 van de Aanbestedingswet.
- 13.3.3. Opdrachtnemer reageert indien redelijkerwijs mogelijk binnen twee (2) weken op een Verzoek tot Wijziging met een schriftelijke aanbieding voor de Wijziging.
- 13.3.4. Opdrachtnemer kan een Verzoek tot Wijziging schriftelijk en onderbouwd afwijzen onder opgaaf van een van de navolgende redenen:
  - a. Het Verzoek bevat onvolkomenheden; en/of
  - b. De beoogde Wijziging is technisch niet Uitvoerbaar; en/of
  - c. De beoogde Wijziging is in strijd met wet- en/of regelgeving;
  - d. Opdrachtnemer beschikt niet over de benodigde expertise of ervaring om de beoogde Wijziging uit te voeren.
- 13.3.5. Opdrachtgever reageert binnen twee (2) weken na ontvangst van de aanbieding zoals bedoeld in Artikel 13.3.3 van Opdrachtnemer of hij het Verzoek tot Wijziging accepteert.
- 13.3.6. Als grondslag voor het bepalen van het financiële gevolg van Wijzigingen gelden de tarieven en eenheidsprijzen zoals opgenomen in Bijlage 11 (*Prijzenboek*) en de gestelde eisen aan een financiële onderbouwing, opgenomen in Artikel 11.3.
- 13.3.7. Opdrachtnemer voert een Wijziging pas uit nadat de Wijziging is overeengekomen, tenzij Opdrachtgever een Aanwijzing als bedoeld in Artikel 3.3 heeft gegeven.
- 13.3.8. Wijzigingen van de Overeenkomst hebben alleen rechtsgevolg als deze schriftelijk zijn vastgelegd en door Partijen zijn ondertekend.

13.4. Kostenvergoeding en termijnverlenging

- 13.4.1. Opdrachtnemer heeft uitsluitend recht op kostenvergoeding en/of termijnverlenging als:
- Dit is geregeld in de Overeenkomst en de oorzaak van de extra kosten en/of vertraging niet aan Opdrachtnemer kan worden toegerekend;
  - Opdrachtgever verantwoordelijk is voor de extra kosten en/of vertraging en Opdrachtnemer niet behoefte te waarschuwen op grond van Artikel 3.2.17; of
  - Er sprake is van onvoorziene omstandigheden, waardoor Opdrachtgever naar de maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet mag verwachten dat de Overeenkomst ongewijzigd in stand blijft.
- 13.4.2. In het geval er sprake is van Prijs op basis van regie (met of zonder urenbudget), is een beroep op een kostenvergoeding niet aan de orde omdat de kosten dan binnen het prijsmechanisme zijn opgenomen. In het geval van Prijs op basis van regie met een urenbudget, kunnen de omstandigheden genoemd in Artikel 13.4.1 wel aanleiding geven voor het ophogen van het urenbudget.
- 13.4.3. Als Opdrachtnemer meent aanspraak te kunnen maken op kostenvergoeding en/of termijnverlenging, informeert Opdrachtnemer Opdrachtgever schriftelijk en onderbouwd zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen veertien (14) dagen nadat de omstandigheid waarop de aanspraak berust zich heeft voorgedaan. Als Opdrachtnemer deze omstandigheid niet kende en ook niet had behoren te kennen, dan informeert Opdrachtnemer Opdrachtgever uiterlijk binnen veertien (14) dagen nadat Opdrachtnemer van deze omstandigheid kennis heeft genomen. Opdrachtnemer stelt Opdrachtgever in de gelegenheid om de grondslag van de aanspraak ter plaatse te beoordelen.
- 13.4.4. Als Opdrachtnemer een aanspraak heeft op kostenvergoeding op grond van Artikel 13.4.1 maar niet heeft voldaan aan de verplichting(en) in Artikel 13.4.3 heeft Opdrachtnemer wel recht op kostenvergoeding, maar mag Opdrachtnemer geen opslagen voor AKWr in rekening brengen.
- 13.4.5. Als Opdrachtnemer meent aanspraak te kunnen maken op een kostenvergoeding, onderbouwt Opdrachtnemer met bekwame spoed zijn aanspraak aan de hand van de (uur)tarieven en eenheidsprijzen uit het Prijzenboek voorzien van een deugdelijke onderbouwing.
- 13.4.6. Als Opdrachtnemer meent aanspraak te kunnen maken op termijnverlenging onderbouwt Opdrachtnemer met bekwame spoed zijn aanspraak en informeert Opdrachtnemer Opdrachtgever over de consequenties die de betreffende omstandigheid heeft voor de uitvoeringsduur van een Nadere overeenkomst Object en/of Nadere overeenkomst Onderhoud en voor de planningen zoals benoemd in Artikel 9.1.1.
- 13.4.7. Als Opdrachtnemer meent aanspraak te kunnen maken op termijnverlenging in de Doorgrondingsfase of de Ontwerpfase, dan legt Opdrachtnemer de keuze aan Opdrachtgever voor om ofwel de vertraging te accepteren ofwel beheers-/versnellingsmaatregelen te treffen om de vertraging af te wenden. Opdrachtnemer onderbouwt de mogelijke beheers-/versnellingsmaatregelen en licht deze toe.

14 RANDVOORWAARDEN OMGEVING EN VERGUNNINGEN

14.1. Verkrijgen Vergunningen

- 14.1.1. Opdrachtnemer vraagt tijdig de benodigde Vergunningen op eigen naam aan en draagt er zorg voor dat hij zelf vergunninghouder wordt.
- 14.1.2. Als een Vergunning niet op naam van de Opdrachtnemer aangevraagd kan worden, dan verzoekt Opdrachtnemer Opdrachtgever gemotiveerd om een machtiging voor het aanvragen van de Vergunning uit naam van de Opdrachtgever.
- 14.1.3. Opdrachtgever reageert uiterlijk binnen veertien (14) dagen op het ingediende verzoek tot machtiging.
- 14.1.4. Als Vergunningen door Opdrachtgever worden aangevraagd dan zijn deze opgenomen in de betreffende Nadere overeenkomst.
- 14.1.5. Opdrachtnemer informeert Opdrachtgever over de voortgang van het aanvragen en het verkrijgen van de Vergunningen.
- 14.1.6. Opdrachtnemer zorgt ervoor dat bij gesprekken met bevoegde gezagen er altijd relevante technische expertise aanwezig is en Opdrachtgever wordt geïnformeerd over interactie met bevoegde gezagen, zodat Opdrachtgever de mogelijkheid heeft om aanwezig te zijn.
- 14.1.7. Opdrachtnemer zorgt voor de vertegenwoordiging in en buiten rechte bij eventuele bedenkingen, zienswijzen, bezwaren en/of beroepen en ook bij voorlopige voorzieningen die door derden of door hemzelf worden ingediend tegen door hem aangevraagde Vergunningen.
- 14.1.8. Opdrachtnemer doet al het mogelijke om een onherroepelijk Vergunning te verkrijgen, tenzij de Opdrachtnemer, in het belang van de Werkzaamheden en/of het Werk, geageerd heeft tegen de voorwaarden van de betreffende Vergunning.
- 14.1.9. Als een overeengekomen Mijlpaal niet wordt gehaald doordat een benodigde Vergunning niet tijdig is verkregen, komen de gevolgen van deze vertraging voor rekening van Opdrachtgever, tenzij Opdrachtgever aantoont dat Opdrachtnemer een onvolledig en/of onjuist vergunningsdossier heeft opgesteld en/of de betreffende Vergunning niet tijdig heeft aangevraagd.

14.2. Naleving coördinatieverplichting

- 14.2.1. Opdrachtnemer vraagt de in artikel 5.45 Omgevingswet bedoelde besluiten ter uitvoering van projectbesluiten gecoördineerd (in clusters) aan volgens de "Kaderrichtlijn Coördinatie Uitvoeringsbesluiten op grond van artikel 5.45 lid 2 Omgevingswet".

14.3. Omgaan met flora en fauna

- 14.3.1. De Opdrachtnemer dient de Werkzaamheden met betrekking tot flora en fauna te verrichten, zodanig dat een beheerste omgang met flora en fauna is gewaarborgd.
- 14.3.2. Opdrachtnemer beschrijft de Werkzaamheden met betrekking tot de omgang met flora en fauna op een praktisch uitvoerbaar niveau en verstrekt deze procesbeschrijving (ecologisch werkprotocol) voor start van uitvoeringswerkzaamheden aan Opdrachtgever. De Gedragscode Soortenbescherming 2025-2029 van Rijkswaterstaat is hierbij van toepassing.
- 14.3.3. De procesbeschrijving bevat ten minste de volgende onderdelen:
- a. Hoe mitigerende, compenserende en alle andere maatregelen ten aanzien van flora en fauna worden opgenomen in het werkproces;
  - b. Hoe de onderlinge samenhang tussen maatregelen wordt beheerst;
  - c. Hoe het uitvoeren van maatregelen wordt geborgd;
  - d. Hoe voorkomen wordt dat afwijkingen in maatregelen leiden tot negatieve effecten op flora en fauna;
  - e. Hoe omgegaan wordt met het onverwachts aantreffen van beschermde soorten;
  - f. De gehanteerde uitgangspunten en randvoorwaarden.
- 14.3.4. Als Opdrachtnemer in het kader van de Werkzaamheden flora- en faunagegevens inwint, dan dienen de gegevens uiterlijk zes weken na inwinning te zijn opgenomen in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) met Rijkswaterstaat vermeld als eigenaar.

15 COMMUNICATIE DERDEN

15.1. Reclame

- 15.1.1. Opdrachtnemer mag niet, zonder voorafgaande toestemming van Opdrachtgever, in publicaties of reclame-uitingen melding maken van de Overeenkomst en alles wat daaruit voortvloeit.

15.2. Publieks- en bouwcommunicatie

- 15.2.1. Opdrachtgever is verantwoordelijk voor publiekscommunicatie met als doel een zichtbaar en herkenbaar Rijkswaterstaat neer te zetten en op uniforme wijze eenduidige informatie over Rijkswaterstaat, de Werkzaamheden en de daardoor veroorzaakte hinder te verstrekken. De communicatie richt zich voornamelijk op potentiële weg- en vaarweggebruikers en omwonenden, zoals bewoners, bedrijven en instellingen van aan- en omliggende wijken, dorpen en gemeenten.
- 15.2.2. Als hinder wordt veroorzaakt voor de doelgroepen van publiekscommunicatie, meldt Opdrachtnemer dit ten minste zes (6) weken voorafgaand aan de betreffende Werkzaamheden aan Opdrachtgever. Op verzoek van Opdrachtgever levert Opdrachtnemer zo spoedig mogelijk, maar in elk geval tijdig alle benodigde informatie en verleent hij de assistentie die nodig is bij de publiekscommunicatie.
- 15.2.3. Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor bouwcommunicatie. Bouwcommunicatie heeft als doel het voorbereiden van de omgeving die geraakt wordt door de Werkzaamheden en het informeren van weg- en vaarweggebruikers tijdens de Werkzaamheden. Bouwcommunicatie richt zich onder andere op de volgende doelgroepen:
- a. Daadwerkelijke gebruikers van de betreffende weg of vaarweg;
  - b. Bewoners van direct aanliggende percelen;
  - c. Bedrijven en instellingen van direct aanliggende percelen;
  - d. Hulpverleningsdiensten;
  - e. Gemeenten;
  - f. Provincies;
  - g. Waterschappen;
  - h. Weg- en vaarwegbeheerders; en
  - i. Houders van brandstofverkooppunten.
- 15.2.4. Opdrachtnemer maakt voor bouwcommunicatie gebruik van onder andere de volgende communicatiemiddelen:
- a. Bouwborden;
  - b. Vooraankondigingsborden;
  - c. Informatiewagens;
  - d. Mobiele DRIP's; en
  - e. Informatieborden.

- 15.2.5. Opdrachtnemer stelt een bouwcommunicatieplan op en verstrekt dit aan Opdrachtgever. In het bouwcommunicatieplan is in ieder geval het volgende opgenomen:
- a. Het doel
  - b. De doelgroepen;
  - c. De communicatiemiddelen;
  - d. De ontwerpen en teksten van de communicatiemiddelen, waaronder de bouwboarden;
  - e. De voorgenomen locaties van de bouwboarden; en
  - f. Het moment van plaatsing van de bouwboarden.
- 15.2.6. Opdrachtnemer stelt een hinderkalender op en houdt deze actueel.
- 15.2.7. Als hinder wordt veroorzaakt voor de doelgroepen van bouwcommunicatie, dan informeert Opdrachtnemer ten minste zes (6) weken voorafgaand aan de Werkzaamheden de betreffende doelgroepen en maakt hiervan melding aan Opdrachtgever.
- 15.2.8. Opdrachtnemer meldt afwijkingen van de geleverde informatie direct aan Opdrachtgever en/of aan de doelgroepen voor bouwcommunicatie en voorziet hen direct van de juiste informatie en past direct de ingezette communicatiemiddelen, waaronder bouwboarden, vooraankondigingsboarden, informatiewagens, mobiele DRIP's en informatieboarden, daarop aan.

15.3. Plaatsen van bouwboarden

- 15.3.1. Opdrachtnemer plaatst voorafgaand aan de Uitvoeringswerkzaamheden bouwboarden. Deze verplichting geldt:
- a. Voor alle Werkzaamheden aan een rijksweg met een totale doorlooptijd langer dan < vul aantal maanden in > maanden;
  - b. Voor alle Werkzaamheden aan een rijksvaarweg, vallend binnen hinderklasse 2 t/m 5 en hinderklassen 0 en 1 ingeval van langdurige Werkzaamheden.
- 15.3.2. Het ontwerp van de bouwboarden voldoet aan de vigerende Huisstijlrichtlijnen bouwboarden Rijkswaterstaat, zoals gepubliceerd op de site <http://www.rws.nl/bouwboarden>
- 15.3.3. Opdrachtnemer verwijdt de bouwboarden binnen vier (4) weken na afloop van de Werkzaamheden.

15.4. Organiseren van evenementen

- 15.4.1. Het organiseren van evenementen, waaronder officiële handelingen, is voorbehouden aan Opdrachtgever. Het organiseren van evenementen door Opdrachtnemer is niet toegestaan, tenzij hiervoor vooraf door Opdrachtgever een schriftelijk voorstel is geaccepteerd.

- 15.4.2. Opdrachtnemer verleent indien mogelijk en passend binnen de Werkzaamheden medewerking aan excursies en evenementen en treft de daarvoor benodigde voorzieningen. In dat geval heeft Opdrachtnemer recht op kostenvergoeding op grond van Artikel 13.4.

15.5. Woordvoering, publicaties en reclame-uitingen

- 15.5.1. Alle (pers)contacten met de media over de Werkzaamheden worden verzorgd door Opdrachtgever. Vragen van de media over het Werk, de Werkzaamheden of algemene vragen over het rijkswegen- en rijksvaarwegennet verwijst Opdrachtnemer door naar Opdrachtgever. Opdrachtgever zorgt voor de verdere afhandeling daarvan.
- 15.5.2. Het is Opdrachtnemer niet toegestaan informatie en/of communicatiemiddelen die tot de verantwoordelijkheid van Opdrachtgever behoren zelf te verspreiden, te publiceren of in te zetten, tenzij Opdrachtgever hiermee vooraf schriftelijk heeft ingestemd.
- 15.5.3. Het is Opdrachtnemer niet toegestaan om reclame-uitingen binnen het werkterrein te plaatsen, tenzij Opdrachtgever hiermee vooraf schriftelijk heeft ingestemd.

15.6. Afhandelen klachten van derden

- 15.6.1. Opdrachtnemer handelt klachten van derden over de Werkzaamheden, die direct of via de Opdrachtgever worden geuit aan Opdrachtnemer, binnen een redelijke termijn af.
- 15.6.2. Opdrachtnemer meldt klachten van derden, welke direct zijn geuit aan Opdrachtnemer, terstond op het algemene servicenummer van Rijkswaterstaat, te weten 0800-8002.
- 15.6.3. Opdrachtnemer meldt, uiterlijk binnen twee (2) werkdagen na het uiten van een klacht, aan Opdrachtgever welke maatregelen hij treft ten einde de oorzaak van de klacht te verhelpen. Opdrachtnemer voorziet Opdrachtgever direct van informatie over het afhandelen van de klacht. Opdrachtgever zorgt voor de terugkoppeling richting de klager, waarbij Opdrachtnemer Opdrachtgever voorziet van benodigde informatie.

16 AANSPRAKELIJKHEID

16.1. Herstel van Gebreken voor Oplevering

- 16.1.1. Opdrachtnemer herstelt alle Gebreken zodanig dat de resultaten van Werkzaamheden voldoen aan het Dossier Ontwerpfase en de eisen in de Vraagspecificatie.
- 16.1.2. Het herstel komt voor rekening van Opdrachtnemer, tenzij het Gebrek voortkomt uit een verschil tussen de tijdens de Uitvoeringsfase geconstateerde toestand van het Object en de over het Object beschikbare informatie. In dat geval volgen Partijen de procedure van Artikel 7.3.
- 16.1.3. Als Opdrachtnemer zijn herstelverplichting niet binnen een redelijke termijn nakomt stelt Opdrachtgever Opdrachtnemer schriftelijk in gebreke, waarin het Gebrek wordt onderbouwd en een redelijke termijn wordt geboden voor herstel.

16.2. Herstel van Gebreken na Oplevering

- 16.2.1. Gedurende de looptijd van de Overeenkomst herstelt Opdrachtnemer op verzoek van Opdrachtgever alle Gebreken in het Werk die na Oplevering worden ontdekt.
- 16.2.2. Na de feitelijke Datum van Oplevering van het Werk is Opdrachtnemer aansprakelijk voor Gebreken in het Werk of in een onderdeel daarvan, die bij de Oplevering niet zijn ontdekt, tenzij die Gebreken volgens de wet, de Overeenkomst, rechtshandeling of de in het verkeer geldende opvattingen niet aan Opdrachtnemer zijn toe te rekenen.
- 16.2.3. Opdrachtnemer herstelt Verborgene Gebreken op eerste verzoek van Opdrachtgever. Als Opdrachtnemer volgens de Overeenkomst voor het Gebrek aansprakelijk is, herstelt hij het Gebrek voor eigen rekening en Risico.
- 16.2.4. Opdrachtnemer rondt het herstel van een Verborgene Gebrek af binnen een redelijke termijn na het verzoek van Opdrachtgever als bedoeld in Artikel 16.2.3. Als Opdrachtnemer zijn herstelverplichting niet binnen een redelijke termijn nakomt stelt Opdrachtgever Opdrachtnemer schriftelijk in gebreke, waarin het Gebrek wordt onderbouwd en een redelijke termijn wordt geboden voor herstel.
- 16.2.5. Opdrachtgever kan in afwijking van Artikel 16.2.3 vervangende schadevergoeding vorderen, als Opdrachtnemer voor het Gebrek aansprakelijk is.
- 16.2.6. Het recht van Opdrachtgever op herstel van een Gebrek of vervangende schadevergoeding als bedoeld in Artikel 16.2.2 en 16.2.5 vervalt na verloop van vijf (5) jaar na de Datum van Oplevering.
- 16.2.7. Als het Object geheel of gedeeltelijk dreigt in te storten of ongeschikt dreigt te worden of is geworden voor de bestemming waarvoor het is bedoeld, en dit alleen kan worden verholpen of voorkomen door het treffen van buitengewone en zeer kostbare voorzieningen, geldt in afwijking van Artikel 16.2.6 dat het recht van Opdrachtgever

op herstel van een Gebrek of vervangende schadevergoeding vervalt na verloop van tien (10) jaar na de Datum van Oplevering.

16.3. Ontwerpverantwoordelijkheid

- 16.3.1. Als Opdrachtgever in Artikel 1.2.8 heeft aangegeven dat de ontwerpverantwoordelijkheid na Acceptatie van het Dossier Ontwerpfase overgaat op Opdrachtgever dan is Artikel 16.3.2 t/m 16.3.5 van toepassing.
- 16.3.2. Als voor of na Oplevering Gebreken aan het Object zijn geconstateerd, die aantoonbaar uitsluitend het gevolg zijn van tekortkomingen in het door Opdrachtgever geaccepteerde ontwerp in het Dossier Ontwerpfase en Opdrachtnemer volgens de Overeenkomst verplicht is tot herstel, dan heeft Opdrachtnemer, in afwijking van Artikel 16.1.2, recht op kostenvergoeding en/of termijnverlenging volgens Artikel 13.4.
- 16.3.3. Opdrachtnemer baseert de onderbouwing van de kosten op het Prijzenboek, waarbij Opdrachtnemer geen opslagen voor AKWr in rekening brengt.
- 16.3.4. Het bepaalde in Artikel 16.3.3 laat de verantwoordelijkheid van Opdrachtnemer voor overige door hem uit te voeren dan wel uitgevoerde Werkzaamheden onverlet.
- 16.3.5. Artikel 13.1.9 is niet van toepassing op het ontwerp in het geaccepteerde Dossier Ontwerpfase.

16.4. Verantwoordelijkheid directielevering

Als Opdrachtgever goederen levert als een directielevering, dan draagt Opdrachtgever de volledige verantwoordelijkheid voor de levering. Opdrachtgever is zowel verantwoordelijk voor de kwaliteit van de goederen als de tijdige levering daarvan.

16.5. Schade aan het Object

- 16.5.1. Vanaf de start van de Uitvoeringsfase tot aan het moment van Oplevering en gedurende de looptijd van een Nadere overeenkomst Onderhoud, komt schade aan het Object voor rekening van Opdrachtnemer, tenzij Opdrachtnemer bewijst dat die schade is veroorzaakt door andere omstandigheden dan de uitvoering van de Werkzaamheden.
- 16.5.2. Als (een onderdeel van) het Object eerder in gebruik wordt genomen dan de Oplevering, dan komt schade aan (dat onderdeel van) het Object door ingebruikneming voor rekening van Opdrachtgever.
- 16.5.3. Na het ontstaan van schade aan het Object in de periode genoemd in Artikel 16.5.1 en 16.5.2 is Opdrachtnemer verplicht direct de nodige maatregelen te treffen tot beperking van verdere schade, ongeacht de oorzaak van het ontstaan van de schade.
- 16.5.4. Opdrachtnemer doet onmiddellijk mededeling aan Opdrachtgever van het ontstaan van schade aan het Object, de oorzaken daarvan en de maatregelen die hij heeft getroffen ter beperking van verdere schade en bevestigt dit schriftelijk.

16.5.5. Opdrachtnemer herstelt schade aan het Object veroorzaakt door de Werkzaamheden onmiddellijk, ongeacht de oorzaak van het ontstaan van die schade, tenzij Opdrachtgever schriftelijk aan Opdrachtnemer mededeelt dat een derde het herstel zal verrichten.

16.5.6. Als de schade aan het Object niet is veroorzaakt door de Werkzaamheden, kan Opdrachtgever de herstelwerkzaamheden als Wijziging aan Opdrachtnemer opdragen. In dat geval geldt de wijzigingsprocedure zoals opgenomen in Artikel 13.3.

16.6. Verplichting tot vergoeding van schade

16.6.1. Opdrachtnemer is aansprakelijk voor alle schade die voortvloeit uit een toerekenbare tekortkoming bij de uitvoering van de Overeenkomst.

16.6.2. Indirecte schade, groter dan € 50.000,- (zegge: vijftigduizend euro) per gebeurtenis, is uitgesloten van de in Artikel 16.6.1 bedoelde schade.

16.6.3. Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever tegen:

- a. Aanspraken van derden tot vergoeding van schade geleden door een onrechtmatige daad van Opdrachtnemer;
- b. Aanspraken van derden op grond van een (beweerde) inbreuk op intellectuele of industriële eigendomsrechten bij de uitvoering van de Werkzaamheden (behalve voor zover die inbreuk wordt voorgeschreven door Opdrachtgever);
- c. Aanspraken van derden in verband met een tekortkoming van Opdrachtnemer, met uitzondering van aanspraken van derden ter zake van schade geleden als gevolg van het niet of verminderd beschikbaar zijn van het Object;
- d. De nadelige gevolgen van het niet voldoen door Opdrachtgever of Opdrachtnemer aan de op arbeidsomstandigheden en arbeidsveiligheid betrekking hebbende regelgeving (behalve voor zover dat niet voldoen het gevolg is van een doen of nalaten van de Opdrachtgever); en
- e. Aanspraken van kabel- of leidingbeheerders in verband met de uitvoering van de Werkzaamheden.

16.6.4. De verplichting van Opdrachtnemer tot vergoeding van schade uit hoofde van een afzonderlijke Nadere overeenkomst is beperkt tot een maximum van

- a. Nadere overeenkomst Object 1: € 6.000.000,- (zegge: zes miljoen euro);
- b. Nadere overeenkomst Object 2: € 6.000.000,- (zegge: zes miljoen euro);
- c. Overige Nadere overeenkomst Object per Nadere overeenkomst Object: € 24.000.000,- (zegge: vierentwintig miljoen euro);
- d. Nadere overeenkomst Onderhoud: € 24.000.000,- (zegge: vierentwintig miljoen euro).

De verplichting tot vergoeding van schade uit hoofde van de Raamovereenkomst en alle daaruit voortvloeiende Nadere overeenkomsten tezamen is beperkt tot een maximum van € 60.000.000,- (zegge: zestig miljoen euro).

16.6.5. Opdrachtgever vrijwaart Opdrachtnemer tegen aanspraken van derden voor schade boven de in Artikel 16.6.4genoemde bedragen.

16.7. Bankgarantie

- 16.7.1. Tot meerdere zekerheid voor de nakoming van een uit een Nadere overeenkomst voortvloeiende verplichtingen, dient Opdrachtnemer binnen veertien (14) dagen na aanvang van de Uitvoeringsfase van een Nadere overeenkomst Object, een bankgarantie ter Acceptatie in bij Opdrachtgever. In het geval van de Nadere overeenkomst Onderhoud wordt de bankgarantie ingediend binnen veertien (14) dagen na het de ondertekening van de Nadere overeenkomst Onderhoud.
- 16.7.2. De bankgarantie voldoet aan de volgende eisen:
- a. De bankgarantie is opgesteld volgens het in Bijlage 8 (*Model Bankgarantie*) opgenomen model;
  - b. De hoogte van de bankgarantie bedraagt 5% van de Prijs Uitvoeringsfase met een maximum van € 1.500.000, = (zegge: anderhalf miljoen euro) en de bankgarantie voor de Nadere overeenkomst Onderhoud bedraagt € 1.500.000,- (zegge: anderhalf miljoen euro);
  - c. De bankgarantie is verstrekt door een in Nederland gevestigde, te goeder naam en faam bekendstaande bankinstelling;
  - d. Op de bankgarantie is Nederlands recht van toepassing.
- 16.7.3. Als deze bankgarantie niet door de Opdrachtgever is ontvangen dan wel niet door Opdrachtgever is geaccepteerd, zal zo nodig een bedrag ter hoogte van het bedrag van de bankgarantie worden ingehouden op het bedrag van de eerste Termijn en daaropvolgende Termijnen.
- 16.7.4. De bankgarantie blijft van kracht totdat de Opdrachtnemer aan alle uit de Nadere overeenkomst Object voortvloeiende verplichtingen heeft voldaan.
- 16.7.5. Opdrachtgever is gerechtigd de bankgarantie in te roepen:
- a. Nadat hij Opdrachtnemer per aangetekende brief van zijn voornemen daartoe heeft geïnformeerd; en
  - b. Opdrachtnemer niet binnen een termijn van veertien (14) dagen een spoedarbitrage aanhangig heeft gemaakt bij de Raad van Arbitrage in bouwgeschillen met als doel het invoeren van de bankgarantie te voorkomen.
- 16.7.6. Als Opdrachtnemer voorafgaand aan het verstrijken van de onder Artikel 16.7.5 sub b genoemde termijn een spoedgeschil aanhangig heeft gemaakt, mag Opdrachtgever de bankgarantie pas invoeren nadat de Raad van Arbitrage in eerste aanleg aldus heeft beslist.
- 16.7.7. Artikel 16.7.1 is niet van toepassing als de overeengekomen Prijs Uitvoeringsfase minder bedraagt dan € 5.000.000,=.

17 IN GEBREKE BLIJVEN

17.1. In gebreke blijven Opdrachtnemer

- 17.1.1. Als Opdrachtnemer tekortschiet in de nakoming van zijn verplichtingen, kan Opdrachtgever Opdrachtnemer in gebreke stellen en Opdrachtnemer een redelijke termijn geven om die tekortkoming te herstellen.
- 17.1.2. Opdrachtgever heeft het recht het Werk, of een deel van de Werkzaamheden, voor rekening van Opdrachtnemer door een derde te laten voltooien als:
  - a. Opdrachtgever constateert dat Opdrachtnemer een op hem rustende verplichting niet nakomt of niet zal nakomen; en
  - b. Opdrachtgever hem daarom schriftelijk in gebreke heeft gesteld, waarbij Opdrachtgever Opdrachtnemer een redelijke termijn heeft gesteld om alsnog zijn verplichtingen na te komen; en
  - c. Opdrachtnemer zijn verplichtingen niet binnen de gestelde tijd is nagekomen.
- 17.1.3. In dringende gevallen kan Opdrachtgever, voordat de in Artikel 17.1.2 sub b gestelde termijn is verstreken, voor rekening van Opdrachtnemer zodanige maatregelen treffen die hij noodzakelijk acht om de veiligheid en de doorstroming van (vaar)weggebruikers te waarborgen. Opdrachtnemer is dan verplicht de uitvoering van werkzaamheden door derden te dulden en deze derden ongestoord de gelegenheid te bieden de werkzaamheden uit te voeren.
- 17.1.4. Opdrachtgever zorgt ervoor dat de kosten die hij in het kader van de toepassing van het in Artikel 17.1.3 bedoelde recht maakt binnen redelijke grenzen blijven.
- 17.1.5. Opdrachtgever verrekent de kosten, die hij in het kader van de toepassing van de in Artikel 17.1.2 en 17.1.3 bedoelde rechten maakt, met de resterende termijnbedragen voor het betreffende Object en – voor zover nodig – met de namens Opdrachtnemer gestelde bankgarantie. Voor zover de kosten de som van resterende termijnbedragen en de bankgarantie overstijgen, kan Opdrachtgever de kosten verrekenen met aan Opdrachtnemer verschuldigde bedragen voor een andere Nadere overeenkomst.

17.2. Tekortkoming Opdrachtgever

- 17.2.1. Als Opdrachtgever tekortschiet in de nakoming van zijn verplichtingen, kan Opdrachtnemer Opdrachtgever in gebreke stellen en Opdrachtgever een redelijke termijn geven om die tekortkoming te herstellen.
- 17.2.2. Als Opdrachtgever van mening is dat de door Opdrachtnemer gestelde termijn redelijkerwijs niet toereikend is voor het herstel van de tekortkoming, kan Opdrachtgever Opdrachtnemer daarvan binnen veertien (14) dagen na ontvangst van de ingebrekestelling in kennis stellen. De kennisgeving van Opdrachtgever moet vergezeld gaan van een voorstel voor de te nemen herstelmaatregelen en een termijn waarbinnen deze plaatsvinden.

- 17.2.3. Als een tekortkoming van Opdrachtgever zich voordoet en Opdrachtgever de tekortkoming niet binnen de redelijke termijn in de gebrekestelling heeft hersteld mag Opdrachtnemer in een (spoed)arbitrage beëindiging van de Nadere overeenkomst vorderen, tenzij de tekortkoming gezien haar bijzondere aard of geringe betekenis dit niet rechtvaardigt.
- 17.2.4. In geval van beëindiging op grond van Artikel 17.2.3 heeft Opdrachtnemer recht op de beëindigingsvergoeding zoals bepaald in Artikel 18.2.
- 17.2.5. Bij een tekortkoming van Opdrachtgever heeft Opdrachtnemer niet de bevoegdheid zijn verplichtingen op grond van deze Overeenkomst op te schorten.

18 VROEGTIJDIGE BEEINDIGING DOOR OPDRACHTGEVER

18.1. Opzegging Raamovereenkomst

- 18.1.1. Opdrachtgever heeft te allen tijde het recht de Raamovereenkomst op te zeggen.
- 18.1.2. Als Opdrachtgever besluit tot opzegging van de Raamovereenkomst, mag hij ervoor kiezen Opdrachtnemer in staat te stellen een (1) of meerdere Nadere overeenkomsten volgens de bepalingen van de Overeenkomst te voltooien.
- 18.1.3. In geval van opzegging van de Raamovereenkomst heeft Opdrachtnemer uitsluitend recht op de hieronder opgenomen vergoeding. De vergoeding betreft een totaalbedrag inclusief BTW. De hoogte van de vergoeding is afhankelijk van het aantal Objecten die Opdrachtgever nog niet heeft opgedragen.

Aantal Objecten nog niet opgedragen	Vergoeding
<i>Verkeerscentrales, infra gebonden gebouwen, waterreguleringswerken, gemalen, stuwen, beweegbare bruggen en sluizen.</i>	
151-159	€ 10.000.000,00
126-150	€ 9.000.000,00
101-125	€ 7.000.000,00
76-100	€ 5.000.000,00
51-75	€ 3.000.000,00
26-50	€ 1.500.000,00
0-25	€ 0
<i>Vaste brug, aanleginrichting en havens, terreinen, meetstations en communicatiesystemen)</i>	
100-183	€ 700.000,00
100-50	€ 350.000,00
0-50	€ 0,00

De in bovenstaande tabel benoemde Objecten betreffen de Objecten zoals beschreven in Bijlage 3 paragraaf 1.2.

- 18.1.4. Opdrachtnemer is niet bevoegd de Raamovereenkomst op te zeggen.

18.2. Opzegging Nadere overeenkomst

- 18.2.1. Opdrachtgever heeft te allen tijde het recht een Nadere overeenkomst op te zeggen.
- 18.2.2. Als Opdrachtgever de Nadere overeenkomst Portfoliomanagement opzegt, heeft Opdrachtnemer uitsluitend recht op vergoeding van:

- a. De Abonnementsprijs Portfoliomanagement die Opdrachtgever aan Opdrachtnemer verschuldigd is voor de Termijn waarbinnen de opzegging plaatsvindt;
- b. 3 x de Abonnementsprijs Portfoliomanagement; en
- c. In het geval van opgedragen Object overstijgende Werkzaamheden de kosten die Opdrachtnemer aantoonbaar heeft gemaakt of moet maken voor zover die kosten voortvloeien uit verplichtingen die Opdrachtnemer met het oog op de uitvoering van de betreffende Werkzaamheden ten tijde van de opzegging al was aangegaan.

18.2.3. Als Opdrachtgever een Nadere overeenkomst Object opzegt, heeft Opdrachtnemer, afhankelijk van de Fase waarin de opzegging plaatsvindt, uitsluitend recht op vergoeding van:

- a. In geval van een opzegging tijdens de uitvoering van de Doorgrondingsfase of Ontwerpfase:
  - i. De op grond van hoofdstuk 11 bepaalde Prijs voor de Doorgrondingsfase dan wel de Ontwerpfase berekend naar de stand van de Werkzaamheden ten tijde van de opzegging;
  - ii. De kosten die Opdrachtnemer aantoonbaar heeft gemaakt of moet maken voor zover die kosten voortvloeien uit verplichtingen die Opdrachtnemer met het oog op de uitvoering van de betreffende Nadere overeenkomst Object ten tijde van de opzegging al was aangegaan.
  - iii. 10% van het resterende deel van het bedrag dat Opdrachtnemer heeft aangeboden voor de uitvoering van Fase waarin de opzegging plaatsvindt.
- b. In geval van een opzegging tijdens de uitvoering van de Uitvoeringsfase:
  - i. De op grond van hoofdstuk 11 bepaalde Prijs Uitvoeringsfase berekend naar de stand van de Werkzaamheden ten tijde van de opzegging;
  - ii. De kosten die Opdrachtnemer aantoonbaar heeft gemaakt of moet maken voor zover die kosten voortvloeien uit verplichtingen die Opdrachtnemer met het oog op de uitvoering van de betreffende Nadere overeenkomst Object ten tijde van de opzegging al was aangegaan;
  - iii. 5% van het resterende deel van de Prijs Uitvoeringsfase.

18.2.4. Als Opdrachtgever een Nadere overeenkomst Onderhoud opzegt, heeft Opdrachtnemer uitsluitend recht op vergoeding van:

- a. De Abonnementsprijs Onderhoud die Opdrachtgever aan Opdrachtnemer verschuldigd is voor de Termijn waarbinnen de opzegging plaatsvindt;
- b. 3 x de Abonnementsprijs Onderhoud; en
- c. De kosten die Opdrachtnemer aantoonbaar heeft gemaakt of moet maken voor zover die kosten voortvloeien uit verplichtingen die Opdrachtnemer met het oog op de uitvoering van de betreffende Werkzaamheden ten tijde van de opzegging al was aangegaan.

18.2.5. Opdrachtnemer is niet bevoegd een Nadere overeenkomst op te zeggen.

18.3. Ontbinding

- 18.3.1. Opdrachtgever heeft het recht deze Overeenkomst te ontbinden als:
- a. Opdrachtnemer tekortschiet in de nakoming van de Overeenkomst als bedoeld in artikel 6:265 van het Burgerlijk Wetboek;
  - b. Opdrachtnemer faillissement aanvraagt of in staat van faillissement wordt verklaard;
  - c. Opdrachtnemer surseance van betaling aanvraagt of wordt verleend;
  - d. Opdrachtnemer een besluit neemt tot ontbinding van de vennootschap of de ontbinding van Opdrachtnemer wordt uitgesproken;
  - e. Opdrachtnemer zijn activiteiten feitelijk en duurzaam beëindigt op een wijze die overeenkomt met één van de hiervoor genoemde situaties;
  - f. De in de artikel 2.86 en 2.87 Aanbestedingswet genoemde uitsluitingsgronden op Opdrachtnemer van toepassing zijn;
  - g. Opdrachtnemer niet meer voldoet aan de geschiktheidseisen zoals geformuleerd in de Aanbestedingsdocumenten;
  - h. Opdrachtnemer niet beschikt over alle kwalificaties en certificaten zoals geformuleerd in de Aanbestedingsdocumenten;
  - i. De meerderheid van de zeggenschap van Opdrachtnemer wijzigt, hetzij door middel van overdracht van de meerderheid van de aandelen in Opdrachtnemer, hetzij door wijziging van de meerderheid van het bestuur van Opdrachtnemer.
- 18.3.2. Het bepaalde in Artikel 18.3.1 laat eventuele mogelijkheden van de Opdrachtgever tot ontbinding van deze Overeenkomst op grond van de wet onverlet.
- 18.3.3. Opdrachtnemer heeft bij ontbinding van de Raamovereenkomst geen recht op schadevergoeding, in welke vorm of op grond van welke titel dan ook, hieronder mede bedoeld de opzeggingsvergoeding in Artikel 18.1 en 18.2.
- 18.3.4. Opdrachtgever is niet gehouden tot het versturen van enige aanmaning of ingebrekestelling alvorens hij overgaat tot ontbinding op grond van 18.3.1, met uitzondering van de situatie als bedoeld in Artikel 18.3.1 sub g of h in welk geval Opdrachtgever eerst een hersteltermijn biedt aan Opdrachtnemer van dertig (30) dagen.
- 18.3.5. Als de Raamovereenkomst op basis van één van de gronden zoals bepaald in Artikel 18.3.1 wordt ontbonden, heeft Opdrachtgever ook het recht de al afgesloten Nadere overeenkomsten te ontbinden.

18.4. Geen overeenstemming Prijs Uitvoeringsfase

- 18.4.1. Indien Opdrachtgever en Opdrachtnemer geen overeenstemming bereiken over de Prijs Uitvoeringsfase kan Opdrachtgever de Uitvoeringsfase niet eenzijdig opdragen.
- 18.4.2. Indien de omstandigheid als bedoeld in Artikel 18.4.1 zich voordoet kunnen geen andere Nadere overeenkomsten worden opgedragen en wordt de Raamovereenkomst beëindigd.

- 18.4.3. Opdrachtnemer heeft bij beëindiging van de Raamovereenkomst op grond van Artikel 18.4.1 geen recht op schadevergoeding, in welke vorm of op grond van welke titel dan ook, hieronder mede bedoeld de opzeggingsvergoeding in Artikel 18.1 en 18.2.

18.5. Overnemen Werk en overdracht informatie

- 18.5.1. In geval van een vroegtijdige beëindiging van (een onderdeel van) de Overeenkomst is Opdrachtnemer gehouden onvoorwaardelijk en onverwijld medewerking te verlenen aan een overgang van het Werk naar Opdrachtgever. Tot het moment van overnemen van het Werk door Opdrachtgever, is Opdrachtnemer gehouden:

- a. In overleg met Opdrachtgever passende maatregelen te nemen om schade te voorkomen en te beperken die aan het Werk zou kunnen ontstaan;
- b. Na te laten wat schade aan het Werk zou kunnen veroorzaken of wat de latere voortzetting van het Werk zou kunnen bemoeilijken.

- 18.5.2. Wanneer de Raamovereenkomst of een Nadere overeenkomst (vroegtijdig) eindigt, moet Opdrachtgever in staat zijn om werkzaamheden aan te besteden en/of het door Opdrachtnemer in het kader van diens opdracht gerealiseerde in beheer en onderhoud te kunnen geven aan een nieuwe opdrachtnemer. Alle data en informatie die Opdrachtnemer heeft verzameld bij de uitvoering van de Raamovereenkomst en/of de Nadere overeenkomst moet hij in gestructureerde, eenvoudig overdraagbare en bruikbare vorm aan Opdrachtgever ter beschikking stellen. Opdrachtnemer moet op eerste verzoek van Opdrachtgever meewerken aan het kosteloos en in bruikbare vorm overdragen van deze data en informatie. Opdrachtnemer moet daarnaast zijn volledige medewerking verlenen aan het overdragen van de data en informatie ten behoeve van een aanbestedingsprocedure en/of aan een nieuwe opdrachtnemer.

18.6. Treffen passende maatregelen

- 18.6.1. In alle gevallen van vroegtijdige beëindiging van een Nadere overeenkomst zoals in Artikel 18.2 bepaald, is Opdrachtnemer gehouden tot het moment van overname van het Object door Opdrachtgever op Aanwijzing van Opdrachtgever passende maatregelen te treffen om schade aan het Object of onveilige situaties voor (vaar)weg gebruikers te voorkomen.

19 INTELLECTUELE EIGENDOMSRECHTEN

19.1. Intellectuele eigendomsrechten

- 19.1.1. Tenzij Partijen dat uitdrukkelijk schriftelijk anders overeenkomen, komen alle intellectuele eigendomsrechten (waaronder auteursrechten) ten aanzien van de resultaten van de Werkzaamheden toe aan Opdrachtgever ongeacht de wijze waarop de intellectuele eigendomsrechten kunnen worden uitgeoefend en ongeacht de aard van de gegevensdrager.
- 19.1.2. De intellectuele eigendomsrechten worden voor zover mogelijk door Opdrachtnemer op het moment van het ontstaan daarvan aan Opdrachtgever overgedragen en die overdracht wordt door Opdrachtgever nu al voor dat geval aanvaard.
- 19.1.3. Als de resultaten van Werkzaamheden (mede) tot stand komen met gebruikmaking van al bestaande, niet aan Opdrachtgever toekomende intellectuele eigendomsrechten, verleent Opdrachtnemer aan Opdrachtgever een niet-exclusief en niet opzegbaar gebruiksrecht voor onbepaalde duur. Opdrachtnemer garandeert in dat geval gerechtigd te zijn tot het verlenen van vorenbedoeld gebruiksrecht.
- 19.1.4. Als de overdracht van de in Artikel 19.1.1 en 19.1.2 bedoelde rechten, op enig moment een nadere akte vereist, machtigt Opdrachtnemer Opdrachtgever reeds nu voor alsdan onherroepelijk om zodanige akte op te maken en mede namens Opdrachtnemer te ondertekenen, onverminderd de verplichting van Opdrachtnemer om op eerste verzoek van Opdrachtgever aan de overdracht van deze rechten medewerking te verlenen, zonder daarbij voorwaarden te kunnen stellen.
- 19.1.5. In het geval van vroegtijdige beëindiging van de Overeenkomst is Opdrachtgever bevoegd de door Opdrachtnemer vervaardigde (gedeeltelijke) resultaten van Werkzaamheden te gebruiken en aan te passen, zonder dat zij daarvoor een aanvullende vergoeding aan Opdrachtnemer is verschuldigd.

19.2. Intellectuele eigendomsrechten IA

- 19.2.1. In afwijking van Artikel 19.1.1 berusten intellectuele eigendomsrechten met betrekking tot Broncodes bij Opdrachtnemer, tenzij deze Broncodes specifiek voor de Opdrachtgever zijn of worden ontworpen of vervaardigd en/of onder leiding of toezicht van de Opdrachtgever dan wel aan de hand van diens instructies of ontwerpen zijn gerealiseerd.
- 19.2.2. Bij een geschil tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer over intellectuele eigendomsrechten wordt er, tot het moment dat de rechter in het geschil heeft beslist, vanuit gegaan dat die rechten bij Opdrachtgever berusten.
- 19.2.3. Opdrachtnemer doet afstand van het recht zich te verzetten tegen wijzigingen in het Werk als bedoeld in artikel 25 lid 1 sub c Auteurswet en Opdrachtnemer borgt dat door hem in te zetten Zelfstandige Hulpverleners eveneens afstand hebben gedaan van dit recht.
- 19.2.4. Onder het gebruiksrecht als bedoeld in Artikel 19.1.3 is in ieder geval begrepen:

- a. Het recht om alle voor de Opdrachtgever toegankelijke functionaliteiten van de Standaardprogrammatuur te gebruiken ook als die niet in de documentatie IA staan vermeld;
- b. Het recht om kopieën van de Standaardprogrammatuur te vervaardigen, op te slaan, regelmatig te testen en 'hot standby' te houden, voor het geval van een calamiteit;
- c. Het recht om de Standaardprogrammatuur voor testdoeleinden te gebruiken;
- d. Het recht om de Standaardprogrammatuur zonder enige beperking of begrenzing met betrekking tot plek, apparatuur of anderszins te gebruiken.

19.2.5. Tot het moment van Oplevering van het Werk verkrijgt de Opdrachtgever van de Opdrachtnemer een niet-exclusief recht tot het gebruik van de Standaardprogrammatuur voor installatie- en testdoeleinden. Het risico van dit Gebruiksrecht ligt bij de Opdrachtgever.

20 SLOTBEPALINGEN

20.1. Toepasselijk recht

- 20.1.1. Op deze Overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.
- 20.1.2. Partijen verklaren alle Nadere overeenkomsten te beschouwen als een overeenkomst van aanneming van werk in de zin van Boek 7 Titel 12 Afdeling 1 Burgerlijk Wetboek.

20.2. Vertrouwelijkheid en geheimhouding

- 20.2.1. Opdrachtnemer is verplicht alle informatie, waarvan zij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, tegenover derden geheim te houden en zijn medewerkers en in te schakelen derden dezelfde geheimhouding op te leggen, onverminderd het recht van Opdrachtgever om schadevergoeding te vorderen.
- 20.2.2. Het bepaalde in Artikel 20.2.1 geldt niet voor zover Opdrachtnemer volgens de wet verplicht is tot openbaarmaking dan wel verstrekking van informatie aan een derde.

20.3. Geschillenregeling

- 20.3.1. Als een geschil tussen Partijen ontstaat in verband met of naar aanleiding van de Overeenkomst voeren Partijen daarover overleg met als doel het geschil gezamenlijk op te lossen.
- 20.3.2. Partijen kunnen gezamenlijk besluiten mediation in te zetten om hen te begeleiden bij onderhandelingen om tot een gezamenlijk gedragen oplossing te komen.
- 20.3.3. Als Partijen niet hebben gekozen voor mediation en het geschil is niet binnen drie maanden door overleg opgelost, of het mediation traject heeft niet tot een gezamenlijk gedragen oplossing geleid, dan wordt het geschil op vordering van één van Partijen beslecht in arbitrage overeenkomstig het arbitragereglement van de Raad van Arbitrage in bouwgeschillen (verder: RvA), zoals dit drie (3) maanden voor de datum van ondertekening van de Raamovereenkomst luidt.
- 20.3.4. In afwijking van het bepaalde in de vorige leden mogen Partijen in spoedeisende gevallen het geschil altijd voorleggen aan de voorzieningenrechter in Den Haag.
- 20.3.5. Geschillen hebben geen schorsende of opschortende werking ten aanzien van de voor Opdrachtnemer uit hoofde van de deze Overeenkomst voortvloeiende verplichtingen. Opdrachtnemer is ook gehouden, in afwachting van de totstandkoming van het advies dan wel een uitspraak in het geschil, op vordering van Opdrachtgever het Werk volgens de Aanwijzingen van Opdrachtgever voort te zetten.
- 20.3.6. Er is sprake van een geschil als een Partij zulks schriftelijk meedeelt aan de wederpartij.

20.4. Vastleggen van de toestand

- 20.4.1. Als één van de Partijen tijdens de looptijd van de Overeenkomst de toestand waarin enig onderdeel van het Object dan wel het Werk op een zeker tijdstip verkeert, of enig ander feit of feitenverloop betreffende de Werkzaamheden wenst vast te leggen, kan die Partij schriftelijk vorderen dat die toestand gemeenschappelijk wordt opgenomen of dat feit of feitenverloop gemeenschappelijk wordt geconstateerd en in een op te maken en door beide Partijen te ondertekenen proces-verbaal wordt beschreven. Partijen zijn gehouden om medewerking te verlenen aan het vastleggen van de toestand.

20.5. Overdracht rechten en verplichtingen

- 20.5.1. Opdrachtnemer is niet gerechtigd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Opdrachtgever:
- a. Rechten uit de Raamovereenkomst geheel of gedeeltelijk aan een derde over te dragen of een ander in de plaats te stellen als Partij bij de Raamovereenkomst;
  - b. Rechten uit hoofde van deze Raamovereenkomst en daaruit voortvloeiende Nadere overeenkomsten geheel of gedeeltelijk te belasten met beperkte (zekerheids-) rechten.
- 20.5.2. Opdrachtgever kan aan deze toestemming voorwaarden verbinden.

<Optioneel>

20.6. Escrow

- 20.6.1. *Van Standaardprogrammatuur waarin aanpassingen zijn gedaan specifiek ten behoeve van Opdrachtgever en het intellectueel eigendom bij Opdrachtnemer berust, deponeert Opdrachtnemer een kopie van de broncode bij de door Opdrachtgever aan te wijzen Escrow agent, zodat Opdrachtgever kan beschikken over alle niet openbaar gemaakte informatie die redelijkerwijs noodzakelijk is voor fouterstel, onderhoud, verder ontwikkelen en beheer van de standaardprogrammatuur zodat deze functioneel blijft gedurende de overeengekomen periode.*
- 20.6.2. *De kopie van de broncode wordt uiterlijk bij Oplevering van het Werk en/of ingebruikneming van onderdelen van het Werk bij de aangewezen Escrow agent gedeponeerd voor een duur van <invullen> jaren.*
- 20.6.3. *Na gunning van de Nadere overeenkomst Object wordt de Escrow-overeenkomst zoals bijgevoegd in Bijlage 17 onder de daarin opgenomen voorwaarden door Opdrachtgever, Opdrachtnemer en de door Opdrachtgever aan te wijzen Escrow agent gesloten.*

20.7. Afdwingbare bepalingen

- 20.7.1. Als een bepaling in deze Raamovereenkomst ongeldig of niet afdwingbaar blijkt te zijn, dan worden de overige bepalingen uitgelegd alsof de ongeldige of niet afdwingbare bepaling niet zou zijn opgenomen. De ongeldige of niet afdwingbare

bepaling wordt geacht te zijn vervangen door een geldige en afdwingbare bepaling die de bedoeling van Partijen met de betreffende bepaling zo dicht mogelijk benadert.

20.8. Precontractuele afspraken en algemene voorwaarden

- 20.8.1. Deze Overeenkomst omvat alle afspraken die door Partijen tot en met de inwerkingtreding zijn gemaakt over het onderwerp van de Overeenkomst en vervangt alle eerdere afspraken tussen Partijen daarover.
- 20.8.2. De toepasselijkheid van eventueel door Opdrachtnemer, dan wel door Opdrachtnemer in te schakelen derden, gebruikte algemene voorwaarden zijn uitdrukkelijk van de hand gewezen. Dergelijke algemene voorwaarden kunnen op geen enkel moment gedurende de uitvoering alsnog van toepassing worden geacht of verklaard, met uitzondering van uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Opdrachtgever.

20.9. Voortdurende bepalingen

- 20.9.1. Bepalingen uit deze Overeenkomst die naar hun aard de strekking hebben ook na beëindiging van de Raamovereenkomst dan wel Nadere overeenkomsten van kracht te blijven, behouden hun gelding na beëindiging van de betreffende overeenkomst.

20.10. Afstand doen van recht op nakoming

- 20.10.1. Van het doen van afstand van het recht om nakoming van enige verplichting uit de Overeenkomst te vorderen, kan alleen sprake zijn als dit uitdrukkelijk in een ondertekend schriftelijk document is vastgelegd. Een afstand van recht ter zake van een schending van het bepaalde in de Overeenkomst geldt niet als een afstand ter zake van een opvolgende schending van het bepaalde in de Overeenkomst.

20.11. Nietigheid en Vernietigbaarheid

- 20.11.1. Voor zover mogelijk doen Partijen afstand van hun recht om zich te beroepen op nietigheid of vernietigbaarheid van deze Overeenkomst.

ONDERTEKENING

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te <invullenplaats> op <invulledatum>:

Opdrachtgever

Door:
Functie:

Opdrachtgever

Door:
Functie:

Opdrachtnemer

Door:
Functie:

Opdrachtnemer

Door:
Functie:

Bijlagen

Bijlage 1: Definities

Bijlage 2: (Model) Nadere overeenkomsten

Bijlage 2a: Model Nadere overeenkomst Portfoliomanagement

Bijlage 2b: Model Nadere overeenkomst Object

Bijlage 2c: Model Nadere overeenkomst Onderhoud

Bijlage 3: Overzicht Porfolio

Bijlage 4: Indexeringsregeling

Bijlage 5: Protocol berekenen en aantonen MKI waarde

Bijlage 6: Cybersecurity

Bijlage 7: Model Wijzigingen

Bijlage 8: Model Bankgarantie

Bijlage 9: Model Termijnstaat

Bijlage 10: Model Voortgangscertificaat

Bijlage 11: Prijzenboek

Bijlage 12: Staat van Ontleding

Bijlage 13: Kwalitatieve Documenten Inschrijving

Bijlage 14: Toelichting in de Nota's van inlichtingen

Bijlage 15: Rijkswaterstaat Brede Afspraak Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Bijlage 16: Aanvullende eigen verklaring over Russische partijen

Bijlage 17: Escrow-overeenkomst

Bijlage 18: De Documenten, die door Opdrachtgever zijn geaccepteerd